

VAKOK VILÁGA

LXXXII.
évfolyam
9. szám

2021/9

nka

Nemzeti Kulturális Alap

támogatásával készült kiadvány

MAGYAR

VAKOK ÉS GYENGÉNLTŐK

ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

- 3 Küldöttgyűlést tartott az MVGYOSZ
- 4 Sok kicsi sokra ment! – Kimagasló eredmény az 1%-ok gyűjtésében
- 4 Az akadálymentesítés aktuális kérdéseiről rendezett konferenciát az MVGYOSZ
- 7 Szeptember 1-től változnak az aláírásra vonatkozó szabályok – tapasztalatokat gyűjtünk
- 10 EU fogyatékosügyei stratégia 9 – Az Európai Bizottság jó példát mutat
- 13 Beszámoló az Együtt a jövőnkért márciusi alkalmáról 3. rész
- 16 Az Oktatási Hivatal oldalán is elérhetőek az adaptált érettségi és központi feladatsorok
- 18 „Valamit csináljunk, valamit alkossunk már!”
- 21 „Hit és Látás”
- 24 Ézsiás László: Vasárnap délelőtt
- 24 Fekete Edit : Kérlek
- 25 EU Fogyatékosügyei stratégia 10 – A sikeres végrehajtás kulcsa
- 28 Fókuszban a gyengénlátó diákok – Együtt a jövőnkért április 3. rész
- 33 Projektzáró esemény a Vakok Kertjében
- 35 Okosmorzsaparty – Friss hírek az IKT eszközök világából
Külső tárolóeszközök csatlakoztatása az iPhone-hoz
- 37 Indonéziában jártam 3. rész
- 40 Ügyvezető a sorstársak szolgálatában – Interjú Hulimai Jánossal
- 41 A bakonyi lankáktól a Kisalföldig
- 44 Kósa Ádám lelkes posztja a VGYKE-ről
- 46 Gödöllőn jártam

Küldöttgyűlést tartott az MGVYOSZ

Augusztus 26-án 79 jelen lévő tagegyesületi küldött részvételével tartotta meg a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége a pandémia miatt tavasszal elhalasztott küldöttgyűlését a Vakok Általános Iskolája reprezentív Nádor-termében.

A küldötteket dr. Nagy Sándor, az MGVYOSZ elnöke köszöntötte, majd a létszámellenőrzés után megállapította a küldöttgyűlés határozatképességét.

A szavazatszámláló bizottság, a jegyzőkönyvvezetők és a hitelesítők megválasztását követően az esemény a meghívóban szereplő napirend szerint zajlott le.

A küldöttek nyílt szavazással, számozott és pecséttel ellátott szavazócédulák felmutatásával nyilvánították véleményét a napirenden szereplő témákban: megerősítették az elnökség által 2021. április 28-án elfogadott 2020. évi szakmai beszámolót és közhasznúsági mellékletet, elfogadták a Felügyelőbizottság 2020. évi beszámolóját, valamint az MGVYOSZ alapszabályának módosításait.

Dr. Várkonyi Julianna, a Felügyelőbizottság elnöke hozzászólásában kifejezte elismerését az MGVYOSZ precíz könyvelésével kapcsolatban, valamint méltatta azt a tényt, hogy a pandémia ellenére is rendkívül jól működött az online kapcsolattartás.

A Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsába (FESZT) delegált küldötteknek dr. Nagy Sándort, az MGVYOSZ elnökét, valamint dr. Stefán Sándort, a Vakok és Gyengénlátók Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Egyesülete küldöttjét, az MGVYOSZ jogsegélyszolgálatá munkatársát választották meg.

A résztvevő küldöttek 71 igen, 5 nem szavazattal, 2 fő tartózkodása mellett döntöttek a Vakok és Gyengénlátók Fejér Megyei Szervezete kizárásáról, mivel a szervezet a szövetség érdekeit, értékrendjét sértő, megtévesztő magatartást tanúsít, a céljaival ellentétes tevékenységet folytat. A kérdésben egy küldött nem élt szavazati jogával.

A küldöttgyűlés lezárását megelőző hozzászólások során a résztvevők számos közsférabeli honlap és mobilalkalmazás, valamint az elektronikus ügyintézését segítő webfelület akadálymentes elérését támogató javaslatot, illetve a közösségi közlekedéssel és online szolgáltatással kapcsolatos kérdést vetettek fel. A témák között szerepelt a szemésorvosok tájékoztatása, az elektronikai eszközök, csomagautomaták és internetes banki szolgáltatások használatának gyakorlati nehézségei, az elektromos autók és egyéb csendes járművek okozta veszélyek, illetve a BlindShell magyarul beszélő, nyomógombos okostelefon fejlesztésével kapcsolatos kérdések is. Az észrevételekre az MGVYOSZ elnöke mellett Németh Orsolya szakmai vezető és dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető adott választ.

Az országos szövetség éves küldöttgyűlése kötetlen beszélgetésekkel fejeződött be.

Hegedűs Katalin kommunikációs munkatárs

Sok kicsi sokra ment! – Kimagasló eredmény az 1%-ok gyűjtésében

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) közzétette a 2020. évi személyi jövedelemadó bevallások kapcsán tett 1 százalékos felajánlásokról szóló listát. Örömmel tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége ebben az évben kimagasló eredményt ért el, az adózók 18 795 907 forintnyi 1%-kal támogatták a szövetséget.

Facebook-követőink közel két hónapon keresztül kísérelhették figyelemmel az MVGYOSZ 1%-os kampányát, melynek főszereplője egy fekete labrador vakvezetőkutya, Szeder volt. Mások honlapunkról, hírlevelünkéből vagy éppen DM-leveleinkéből értesültek arról, hogy milyen célok megvalósulásához járulhatnak hozzá az adózók az egy százalékos felajánlással.

Köszönjük mindazoknak, akik a sok támogatandó szervezet közül a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségét tüntették ki figyelemükkel és személyi jövedelemadójuk egy százalékával. Nagy öröm számunkra, hogy 2021-ben több mint 2866 adózó döntött mellettünk!

A befolyt összeg jelentős részét az MVGYOSZ – az elnökség határozatát követően – a 21 tagszervezet között osztja szét, a fennmaradó részből pedig többek között a Vakvezetőkutya-kiképző Központ képzés alatt álló segítőku-tyáinak élelmezését, az MVGYOSZ Segédeszközboltjában kapható fehérbo-
tok kedvezményes áron történő vásárlását, a kvízzjátékok nyereményeit, valamint a webáruházban kapható, a látás hiányát áthidaló és a mindennapi életet segítő eszközök Black Friday akcióit valósítja meg.

Köszönet illeti továbbá azokat az olvasókat, követőket, partnereket, akik megosztásaikkal, híreink továbbításával hozzájárultak ahhoz, hogy az MVGYOSZ az 1%-os támogatásának összegét a 2020-as 16 249 554 forint-ról idén 18 795 907 forintra tudta növelni.

Célunk továbbra is az, hogy együtt formáljuk élhetőbbé a világot! Kérjük, hogy 2022-ben se feledkezzen el adója egy százalékának felajánlásáról.

Az akadálymentesítés aktuális kérdéseiről rendezett konferenciát az MVGYOSZ

Közel száz érdeklődő vett részt augusztus 30-án a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége akadálymentesítési konferenciáján, amelyen többek között a JKJ vokális taktilis burkolatairól, a MÁV Zrt. akadálymentesítési stratégiájáról, a kapcsolódó jogszabályokról és szabványok-ról, valamint az MVGYOSZ taktilis burkolati jelzések kialakítására vonatkozó új állásfoglalásáról hangzottak el előadások.

A Vakok Általános Iskolája Nádor-termébe meghirdetett tanácskozás apropóját az adta, hogy napjainkban jelentős fejlődés, illetve sok változás tapasztalható a látássérült emberek érdekében történő akadálymentesítés területén: 2021 tavaszán új nemzetközi szabvány jelent meg a témában, amely magyar szabványként is elismert, illetve az MVGYOSZ is megújította állásfoglalását a taktilis burkolati jelzések kialakításával kapcsolatban. Szintén aktualitást adott az eseménynek, hogy augusztus végén átadásra került az első olyan budapesti helyszín, a Nyugati pályaudvar, ahol az olasz JKJ „okos” taktilis burkolati jelzéseit telepítették.

A konferencia vendégeit dr. Nagy Sándor, az MVGYOSZ elnöke köszöntötte, majd elmondta, hogy a szövetség meghatározó feladata, hogy hozzájáruljon a látássérült emberek számára élhető társadalom megteremtéséhez, melyben a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésnek kiemelt szerepe van. Az MVGYOSZ már a kétezres éveket megelőzően is gyűjtötte a vak emberek közlekedését segítő nemzetközi jó gyakorlatokat, de az 1998-ban elfogadott Esélyegyenlőségi törvény új lendületet adott az akadálymentesítési fejlesztéseknek. A technológiai újításoknak köszönhetően nemcsak mennyiségi, hanem minőségi fejlődés történt, amelynek egyik jó példája az olaszországi JKJ vokális taktilis burkolatcsaládja, amely nemcsak a fizikai akadálymentesítést szolgálja, hanem az okostelefonokon elérhető applikáció és az okosbotok segítségével többletinformációkat is nyújt a környezetről.

Szemerei Éva, a Vakok Általános Iskolája Módszertani Központjának vezetője tolmácsolta Somorjai Ágnes igazgató asszony üdvözlését. Örömét fejezte ki, hogy az akadálymentesítési konferencia egy olyan helyszínen valósul meg, ahol a rehabilitációs tanárok már egészen kis kortól oktatják a gyerekeket a fehérbotos közlekedésre, az önálló tájékozódásra. A szakember fontosnak tartja, hogy munkatársai is megismerkedjenek a legkorszerűbb taktilis burkolatokkal, hiszen az oktatás során maguk is szembesülnek az akadálymentesítés terén tapasztalható anomáliákkal.

A köszöntőket követő első előadásként Mariano Iervolino, a világ számos pontján jelen lévő taktilis burkolati jelzést gyártó cég, a JKJ Srl ügyvezetője, és dr. Linczényi Endre, a JKJ magyarországi képviselője előadását hallgathatták meg a résztvevők. „Történelem és szakértelem találkoznak ma a teremben” – kezdte mondandóját dr. Linczényi Endre, majd azzal folytatta, hogy az egyenlő hozzáférés megteremtésében mérföldkő a Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény, melyhez Magyarország az elsők között csatlakozott. A JKJ termékek ismertetését követően az előadó példákat hozott a nagyvilágból, azok szakszerű alkalmazására, majd fotókkal illusztrálva mutatta be, hogy miként valósult meg mindez Magyarországon a Nyugati pályaudvar felújítása során.

Puszpán János, a MÁV Zrt. beruházási igazgatója a MÁV hosszú távú akadálymentesítési stratégiájával kapcsolatban elmondta, közel ötvenéves

lemaradást kell bepótolni a területen. Ismertette a cég munkatársainak szervezett szemléletformáló képzések főbb célcsoportjait és a bevont munkatársak számát, valamint azt a felmérést, amelyben megtörténik a MÁV létesítményeinek akadálymentesítési szempontokat figyelembe vevő átfogó vizsgálata. A fejlesztésekhez azonban nemcsak forrásokra, hanem még több olyan szakemberre, például rehabilitációs környezettervező szakmérnökre van szükség, akik rendelkeznek releváns szaktudással az akadálymentesítési beruházások tervezéséhez, megvalósításához. Előadása befejezéseként a MÁV személyes segítségnyújtást biztosító szolgáltatásait ajánlotta a hallgatóság figyelmébe és válaszolt a megjelentek által feltett kérdésekre.

Olasz Norbert, a JKJ magyarországi forgalmazójának, a FAL 2001 Kft. ügyvezetőjének előadásából a résztvevők megismerhették a húszéves gyártói tapasztalattal rendelkező JKJ Srl, és az általuk forgalmazott termékcsalád történetét, valamint a FAL 2001 Kft. csúszásgátló és akadálymentesítésben alkalmazható megoldásainak kínálatát. A korlátolt felelősségű társaság 2019 óta kizárólagos forgalmazója Magyarországon a JKJ vokális taktilis burkolati jelzéseinek. A Nyugati pályaudvaron 11060 folyóméternyi taktilis burkolat kerül kiépítésre, amelyből 1176 méter „okos” vezetősáv – mondta az ügyvezető.

Az előadásokat követő szünetben a résztvevőknek lehetősége nyílt a JKJ termékek gyakorlati megismerésére és kipróbálására, valamint közvetlenül feltehettek a témával kapcsolatos kérdéseiket is a gyártó és a forgalmazó képviselőinek.

A konferencia következő előadója, Szabó Henriett építész, rehabilitációs környezettervező szakmérnök volt, aki ismertette a látássérült emberek számára történő akadálymentesítéshez kapcsolódó hazai jogszabályi környezetet, valamint a területre vonatkozó szabványokat. Mint mondta, a magyar jogszabályi környezet teljesen egyértelműen megteremtette azokat a kereteket, amelyeknek alapján ma Magyarországon mindenki számára akadálymentes környezetet kell megvalósítani. Az egyetemes tervezés elvét mind az új épületek, építmények, épített környezet megvalósítása, mind a meglévő épületek felújítása során alkalmazni kell. Az irányadó jogszabályok között említette többek között A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) kormányrendelet, valamint A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) kormányrendelet vonatkozó előírásait. Szabó Henriett felhívta a figyelmet arra is, hogy az MSZ EN 17210 Accessibility and usability of the built environment. Functional requirements (Az épített környezet hozzáférhetősége és használhatósága. Funkcionális követelmények) európai uniós szabvány 2021 áprilisa óta egyben magyar nemzeti szabvány.

Előadásában kitért a taktilis burkolati jelek méretezésére, a jelzések szabványos geometriájára, valamint a megfelelő kontraszthatás elérésére, amely a visszaverődő fény mennyiségével, vagyis az LRV értékkel mérhető.

A konferencia záró előadásában Németh Orsolya, az MVGYOSZ szakmai vezetője a szövetség taktilis burkolati jelzések kialakítására vonatkozó, 2021-ben megújított állásfoglalását ismertette. Előadásában elmondta, hogy Magyarországon a taktilis burkolati jelzések alkalmazása alig húszéves múlt-ra tekint vissza. Az MVGYOSZ első vonatkozó állásfoglalását 2011-ben adta ki, melyet 2016-ban módosított, de a technológia fejlődésével és a nemzetközi szabványok változásával gyorsan felmerült egy új állásfoglalás kidolgozásának szükségessége. A munka 2018-ban elkezdődött, a jelenleg hatályos állásfoglalást 2021 májusában fogadta el a szövetség elnöksége. A néhány hónapja hatályba lépett állásfoglalás a taktilis jelzések elfogadott és szabványos geometriájának meghatározásán túl lefekteti az alkalmazás alapvető szabályait, illetve követelményeket fogalmaz meg a taktilis jelzések kontrasztos kialakításával kapcsolatosan is, hogy a rendszer az alig- és gyengénlátó közlekedőknek is segítséget nyújtson. Kiemelte, a dokumentum azonban nemcsak az érdekképviselői munka során tesz majd jó szolgálatot, hanem hasznos anyaga a leendő építészek és rehabilitációs szakmérnökök oktatásának, illetve a már gyakorló szakemberek továbbképzésének is. A szakmai vezető előadása zárásaként köszönetet mondott azoknak a szakembereknek, akik sokat tettek azért, hogy az állásfoglalás megszülethessen, köztük a 2016-ban elhunyt Igali Zsófia rehabilitációs szakmérnöknek, aki az MVGYOSZ első taktilis burkolati jelzésekre vonatkozó állásfoglalásához nagyban hozzájárult szakértelmével. Megköszönte továbbá Szabó Henriett rehabilitációs környezettervező szakmérnök, a Rehabilitációs Környezettervező Szakmérnökök és Rehabilitációs Környezettervező Szakemberek Országos Egyesülete (REKORE) együttműködő tagjainak, valamint Erhart Péter, az MVGYOSZ akadálymentesítési ügyekért felelős munkatársának az elmúlt években nyújtott segítségét.

Hegedűs Katalin kommunikációs munkatárs

Szeptember 1-től változnak az aláírásra vonatkozó szabályok – tapasztalatokat gyűjtünk

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló jogszabályok kormányhivatali ügyfélszolgálaton, kormányablakban és települési ügysegédnél történő ügyintézésre vonatkozó új, 2021. szeptember 1-jétől alkalmazandó rendelkezései a látássérült ügyfelekre is hatással vannak. Gyűjtjük a vonatkozó tapasztalatokat.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ) 2021 tavaszán felkérést kapott a Miniszterelnökség területi közigazgatás

működéséért felelős helyettes államtitkárától arra, hogy véleményezzen egy, a kormányhivatali ügyfélszolgálati, valamint a kormányablakban illetve a települési ügysegédnél történő ügyintézésük során bevezetendő új biometrikus azonosítást használó hitelesítési rendszerről szóló előterjesztést.

A rendszer lényege az, hogy egyes ügytípusokban megszűnne a papíralapú aláírás lehetősége, így a továbbiakban ezen dokumentumokat egy speciális tollal, egy érintőképernyős aláírópad alkalmazásával lehetne aláírni oly módon, hogy az aláírás hitelességéről nem az ügyintéző, hanem egy előzetesen felvitt aláírási minta alapján a rendszert működtető algoritmus győződik meg.

Az MGVYOSZ, illetve az Informatika a Látássérültekért Alapítvány infokommunikációs akadálymentességi szakértőinek álláspontja szerint az előterjesztés több szempontból is aggályosnak volt tekinthető, így több fontos észrevételt is megfogalmaztunk, bízva abban, hogy ezek a végleges jogszabályba is beépülnek majd.

Ezen észrevételek többek között az alábbiakra terjedtek ki:

- A látássérült személyek számára aránytalan nehézséget okoz az aláírópad érintőkijelzőjén aláírásmintát rögzíteni, majd a mintának megfelelő aláírást felvinni

- Azoknak a súlyosan látássérült személyeknek, akik az aláíráshoz aláírókeretet vagy más sorvezető eszközt használnak, számolniuk kell azzal, hogy az aláírópad fényes érintőkijelzőjén a keret elcsúszhat, vagy – régebbi modellek esetében – a felhelyezett aláírókeretet is adatbevitelnek érzékelheti az eszköz

- Amennyiben a látássérült személy nem tud a korábban felvitt aláírásmintának megfelelő aláírást produkálni az ügyintézés helyszínén, úgy akár minden egyes ügyintézésnél új aláírásminta felvitele válhat szükségessé

- Figyelemmel arra, hogy ezek az aláírópadok egy elavult, csak az aláírási funkciókra szorítkozó, egyszerűsített Windows operációs rendszert használnak, nincs mód az aláírandó dokumentum gépi felolvasatására.

Az alábbi javaslatokat fogalmaztuk meg:

- Javasoltuk egy, a fogyatékossggal élő ügyfelek, különösen a látássérültek számára hozzáférhető egyedi eljárásrend kidolgozását, ahol aláírásminta rögzítésére nem kerül sor, és az aláírás hitelességéről az ügyintéző győződik meg

- Alternatív lehetőségként felvetettük az elektronikus személyi igazolvánnyal történő elektronikus aláírás lehetőségét, hiszen az ezek leolvasásához szükséges terminál minden kormányablakban rendelkezésre áll

- Végül pedig javasoltuk az aláírópadok operációs rendszerének Windows 10-es operációs rendszerre történő frissítését annak érdekében, hogy a látássérült személyek számára legalább a Windows rendszer beépített kiegészítő lehetőségei elérhetővé váljanak.

2021 júniusában azonban azzal szembesültünk, hogy egyik észrevételünk sem került beépítésre a 2010. évi CXXVI. törvény aktuális, 2021. szeptember 1-jével hatályba lépő módosításába. Emiatt természetesen azonnal megkerestük a Miniszterelnökséget, ahonnan azt a választ kaptuk, hogy a valós felhasználói tapasztalatok függvényében kerülhet sor a jogszabályok módosítására.

Az utolsó reménysugarunkat a 2021. szeptember 3-án megjelent 512/2021. (IX. 3.) Korm. rendelet oszlatta el. Ez a szeptember 4-étől hatályos rendelet módosítja a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendeletet, ami a fentebb említett törvény végrehajtási rendelete, ezáltal ez tartalmazza az új aláírópad használatával történő ügyintézési forma részletszabályait. Amellett, hogy az általunk felvetett problémák közül egy sem került a jogszabályban megoldásra, szembesülnünk kellett azzal is, hogy szeptember 1-től egyes, a látássérült személyek által gyakran igénybe vett ügytípusokban kizárólag e formában lehet aláírni.

Szeptember 1-től – többek között – az alábbi ügytípusokban csak aláírópados aláírás fogadható el:

- Ügyfélkapu-regisztráció
- Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térrel kapcsolatos kérelmek
- Európai egészségbiztosítási kártya kiállítása és magyar TAJ-kártya másolatának kiállítása iránti kérelem
- Családi pótlék, iskoláztatási támogatás, gyermekgondozást segítő ellátás jogosultságát megállapító kérelem, az arról lemondó nyilatkozat, illetve e nyilatkozat visszavonása
- Családtámogatási ellátások kapcsán az ellátásra való jogosultságot, illetve annak összegét érintő adatokra vonatkozó bejelentés
- Fogytékossági támogatás továbbfolyósítása iránti kérelem
- Hatósági bizonyítvány igénylése családi otthonteremtési kedvezményhez, ill. babaváró kölcsön igényléséhez
- Az első sikeres nyelvvizsga díjának támogatása iránti kérelem továbbítása
- Álláskeresőkénti nyilvántartásba vételi kérelem, álláskeresési járadék folyósítása iránti kérelem.

A fentebbi jogszabályok alapján tehát szeptember 1-jétől ezekben az ügytípusokban kizárólag aláírásminta rögzítésével lehet dokumentumokat hitelesíteni, kivéve, ha az ügyfél visszautasítja aláírásmintájának rögzítését. Ebben az esetben viszont az ügyfélnek az aláírást megelőzően ismételt azonosítania kell magát, és úgy kell aláírását elhelyeznie az elektronikus aláírópadon, hogy egyrészt az aláírandó dokumentum tartalmáról nem tud önállóan meggyőződni, másrészt pedig az aláírás során a rendszerben az aláírásával kapcsolatos egyéb biometrikus adatok is rögzülnek. Ezzel az ügyintézés ideje várhatóan meghosszabbodik, illetve esetenként az aláírás többszöri megismétlésére is szükség lehet.

Amennyiben az ügyfél korábban azt választotta, hogy aláírásmintáját rögzítsék a kormányhivatal rendszerében, és az algoritmus azt jelzi vissza az ügyintézőnek, hogy az ügyfél aláírása nem egyezik a korábban rögzített mintával, lehetőség van új aláírásminták felvitelére. Itt azonban további problémák merülhetnek fel, mivel az aláírópadok felülete meglehetősen csúszós, illetve az ennek felvitelére szolgáló speciális toll írásra szolgáló hegye sem minden szögből képes interakcióba lépni az érintőkijelzővel.

Tapasztalatokat gyűjtünk

A fentebbiekre figyelemmel, kérjük az aláírópad használatával ügyeiket intéző látássérült ügyfeleket, hogy ha az új rendszerrel kapcsolatban van tapasztalatuk, legyen akár pozitív vagy negatív, írják meg nekünk az info@mvgyosz.hu email címre.

Kérjük, hogy a levél tárgyaként tüntessék fel, hogy az új aláírási szabályok kapcsán írnak nekünk.

Köszönjük!

Velegi Dorottya jogi munkatárs

EU fogyatékosügyei stratégia 9 – Az Európai Bizottság jó példát mutat

Az inklúzió még ma is csak elméletben valósul meg az álláskeresés, a munkába állás, a foglalkoztatás, a munkaerő megtartása, az épített környezet akadálymentesítése vagy éppen a kommunikációs akadályok felszámolásának területén. Aktuális cikkünkben az Európai Bizottság háza táján megvalósuló követendő példákat mutatjuk be.

„A fogyatékossgal élő személyeknek joguk van a jó munkahelyi körülményekhez, az önálló élethez, az esélyegyenlőséghez, valamint ahhoz, hogy teljes mértékben részt vehessenek közösségük életében. Mindenkinek joga van a korlátok nélküli élethez. Közösségként pedig kötelességünk, hogy másokéval azonos alapon biztosítsuk a társadalomban való teljes körű részvételüket.” (Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke)

Az inklúzió és az akadálymentesítés vezethet a fogyatékossgal élő személyek életminőségének javításához, jogaik gyakorlásához és sikeres társadalmi részvételükhöz. A stratégia azonban egyértelműen rávilágít arra, hogy ezeket a fogalmakat még tagállami szinten sem lehet egységesen értelmezni. Ezért az Európai Bizottság a stratégia 8. pontjában juttatja kifejezésre azt a törekvését, mely szerint jó példával kíván elől járni azokon a területeken, ahol – az eddigi vizsgálatok alapján – a fogyatékossgal élő személyek a legtöbb hátrányt szenvedik el.

Inklúzió az álláskeresés és a munkahely megtartása során

A sokszínűség és a befogadás szellemében az Európai Bizottság olyan, az akadálymentességet és az észszerű alkalmazkodás esélyét növelő intézkedéseket foglal bele megújított humánerőforrás-stratégiájába, amelyek elősegítik a fogyatékossgal élő személyek hatékony foglalkoztatását, karrierlehetőségeik szélesítését és munkakörnyezetük inkluzívá válását.

A közelmúltban létrehozott Sokféleség és Társadalmi Befogadás Hivatala felügyeli a vonatkozó intézkedések kidolgozását és végrehajtását, és hozzájárul a sokszínűség, az egyenlőség és a befogadás előmozdításához az Európai Bizottság valamennyi szervezeti egységében.

A leendő megfelelő munkavállaló kiválasztása kizárólag az álláskereső érdemein és az esélyegyenlőségi politikán alapulhat, ugyanakkor proaktív megközelítést kell alkalmazni, és lépéseket kell tenni a sokféleség előmozdítása érdekében.

A felvételi folyamatok, eljárások és eszközök esélyegyenlőségi és sokszínűségi szempontú átvilágítására kerül sor az elfoglaltság vagy a megkülönböztetés potenciális kockázatának azonosítása és a szükséges korrekciók, illetve a problémák megfelelő orvoslása érdekében. Az Európai Bizottság belső kommunikációs kampánya, illetve az egyes munkavállalói számára kötelezővé tett belső képzésen megerősíti munkavállalóiban a tiszteletteljes munkakörnyezet fontosságát és további ismereteket ad át ezzel kapcsolatban, melyekkel felszámolható a fogyatékossgal élő munkavállalókkal szembeni elfoglaltság és diszkrimináció.

Ami a személyzet kiválasztását illeti, az intézményközi Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO) továbbra is az egyenlőség, a sokszínűség és a befogadás politikáját alkalmazza a versenyvizsgák és a kiválasztások során azáltal, hogy a pályázati szakaszban adatokat gyűjt a fogyatékossgáról. Ily módon az EPSO garantálni tudja az észszerű alkalmazkodást, jobban fel tudja mérni az egyenlő hozzáférés hiányosságait, és növelni tudja a fogyatékossgal élő pályázók vizsgákon való részvételi lehetőségeit.

Az Európai Bizottság, a fentiekén túl aktualizálja célzott kommunikációs és tájékoztatási stratégiáját, továbbfejleszti a fogyatékossgal foglalkozó partnerszervezetek hálózatát és az észszerű alkalmazkodással kapcsolatos szakértelmét, valamint képzési és szolgáltatási katalógusát. Mindemellett valamennyi felvételi csatornáján és a programok megvalósításakor esélyegyenlőségi politikát alkalmaz. Annak érdekében, hogy mindez a gyakorlatban is megvalósulhasson, kifejezetten ösztönözni fogja a fogyatékossgal élő személyek jelentkezését, továbbá célzott támogatást és segítséget nyújt a jelölteknek a folyamat során.

Az Európai Bizottság ezenkívül:

- biztosítja, hogy valamennyi intézménye elhárítsa és megelőzze a fogyatékossgal élő személyek és a nyilvánosság előtt álló akadályokat (például

akadálymentes IKT-felszerelések és online megbeszélésekhez szükséges eszközök biztosításával)

- megerősíti az Európai Bizottság intézményeinek vezetése által a sokszínűségről – többek között a fogyatékossgal élő alkalmazottak igényeire való észszerű alkalmazkodásról – készített jelentését.

Emellett az alábbi intézkedéseket hozza az épített környezet és a kommunikáció akadálymentessége érdekében:

- Folyamatosan javítja épületeinek, digitális környezetének és kommunikációjának akadálymentességét, és fokozni fogja erőfeszítéseit az akadálymentesség biztosítása érdekében, ideértve az innovatív projekteket is

- javítja a kiadványok, különösen az uniós jog és szakpolitikák hozzáférhetőségét, képzést nyújt a munkavállalók számára és támogatja a nemzetközi jelnyelvi tolmácsolás elsajátítását.

- 2021-ben web-akadálymentesítésről szóló cselekvési tervet fogad el, amelyet valamennyi uniós intézményben, szervezetben és ügynökségben meg kell osztani és elő kell mozdítani, továbbá biztosítja, hogy az uniós honlapok, valamint az ezeken a webhelyeken és online platformokon közzétett dokumentumok megfeleljenek az európai akadálymentesítési szabványoknak

- 2023-ig javítja audiovizuális kommunikációs és grafikai tervezési szolgáltatásainak, valamint kiadványainak és rendezvényeinek akadálymentességét, ideértve adott esetben a jelnyelvi tolmácsolást és a mindenki számára olvasható formátumban és érthető megfogalmazásban készült dokumentumokat is.

- Biztosítja az akadálymentességet az Európai Bizottság valamennyi újonnan elfoglalt épületében, a befogadó országok esetleges várostervezési követelményeitől függően

- továbbá biztosítja azon helyszínek akadálymentességét is, ahol az Európai Bizottság rendezvényeit szervezik.

Az Európai Bizottság célként tűzte ki, hogy 2030-ra valamennyi épülete megfeleljen az európai akadálymentesítési szabványoknak, a befogadó országok várostervezési követelményeinek megfelelően.

Figyelemfelkeltés, irányítás és haladás

Az Európai Bizottság továbbra is együttműködik a tagállamokkal a nemzeti kampányok kiegészítése és támogatása, a tudatosság növelése és a fogyatékossgal kapcsolatos sztereotípiák leküzdése érdekében. A tudatosság elősegítése érdekében a jövőben is szervez külön erre a célra rendezvényeket, nevezetesen a fogyatékossgal élők európai napját, amely a fogyatékossgal élő személyek ENSZ-világnapja előtt tiszteleg december 3-án.

Az Európai Bizottság megerősíti a fogyatékossgal élő személyekkel és az őket képviselő szervezetekkel folytatott strukturált párbeszédet, biztosítja a vonatkozó politikai folyamatokban való képviselőket és a kapcsolódó bizottsági javaslatokról szóló konzultációt. Továbbra is finanszírozza a fogyatékossgal élő személyek szervezetei által végzett munkát, valamint a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” programon keresztül hozzájárul a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (CRPD) végrehajtásához.

A CRPD fakultatív jegyzőkönyve lehetővé teszi, hogy a fogyatékossgal élő személyek felvegyék a kapcsolatot az illetékes bizottsággal, amennyiben úgy érzik, hogy a CRPD-ben foglalt rendelkezések megsértésének áldozataivá váltak az adott tagállamban. Sajnálatos módon nem minden tagállam csatlakozott a jegyzőkönyvhöz, ráadásul a csatlakozás kihirdetéséről szóló Európa Tanácsi határozatra irányuló javaslat 2008 óta függőben van.

Az Európai Bizottság külön figyelmet fordít a fakultatív jegyzőkönyvhöz csatlakozó tagállamok eredményeire, és ennek fényében újra napirendre tűzi a jegyzőkönyv uniós szintű ratifikálását.

Figyelemmel a CRPD-bizottság vonatkozó ajánlására, az Európai Bizottság és az Európa Tanács együttműködik az Európai Unió hatásköréről szóló nyilatkozat fogyatékossgal élő személyek jogaira vonatkozó pontjainak felülvizsgálatában.

A következő rész tartalmából

Az Európai Unió fogyatékossgügyei stratégiáját bemutató sorozatunk a végéhez közeledik. Az összegzés előtt azonban a következő részben áttekintjük, hogy a stratégiában kitűzött célrendszer végrehajtása milyen intézkedések foganatosításával biztosítható, valamint körbejárjuk azt is, hogy milyen eszközökkel mérhető a kitűzött célok eredményessége. Ha kíváncsi a fejleményekre, tartson velünk!

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Beszámoló az Együtt a jövőnkért márciusi alkalmáról 3. rész

Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI)

A Vakok Iskolájához tartozó Módszertani Központ ország szerte segíti a súlyos fokban látássérült tanulók integrált oktatását. A módszertani központhoz tartoznak az utazótanárok (akik szintén gyógypedagógusok), a pszichológusok és a tájékozódás- közlekedés tanítást végző gyógypedagógusok, akik tanítanak az intézményen belül is, de főként a többségi iskolákban tanuló súlyos fokban látássérült diákok oktatását, nevelését segítik. A központ munkatársai országszerte foglalkoznak látássérült tanulókkal, akiknek

száma meghaladja a 100 főt. Pest megyén kívül főként a keleti országrészben, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyékben van igény a szolgáltatásokra, mivel ott több súlyos fokban látássérült tanuló jelenik meg a többségi iskolákban. A tanulók összetétele hasonló mintát mutat, mint a Vakok Iskolájában, a Módszertani Központ munkatársai azt tapasztalják, és az adatok is arra utalnak, hogy egyre növekszik a halmozott fogyatékossgal élő látássérült gyermekek száma.

Szolgáltatások a tanulók részére

A speciális eszközhasználat tanítását és eszközök kölcsönzését a módszertani központ biztosítja a diákoknak, természetesen ez függ a kölcsönözhető eszköztár kapacitásától. Az általános iskolai tantárgyakból egyéni felzárkóztatást tudnak biztosítani a központ munkatársai. A tájékozódás, közlekedés tanításában is részt vesznek, ezek az órák is a tanuló lakhelyén zajlanak. Igyekeznek bevonni a tanuló lakhelyén dolgozó rehabilitációs szakembereket is, így biztosítva a gyermek számára rendszeresebb, intenzívebb képzést. Ugyanezek vonatkoznak az önkiszolgálás, mindennapos tevékenységek tanítására is. A módszertani központ pszichológusa a diákok számára folyamatosan rendelkezésre áll. A kortárs kapcsolatokat minden úton próbálják elősegíteni. Erre jó példa a nyaranként megszervezett tematikus tábor.

Szolgáltatások a befogadó pedagógusok részére

A pedagógusoknak tematikus napokat tartanak módszertani megsegítés és tapasztalatcsere céljából. A nyílt napokat a tanév elején hirdetik meg. A módszertani tanácsadás általánosan, de tantárgyakra lebontva is szokott működni, emellett oktatófilmekkel és kiadványokkal is segítik az érdeklődőket. A pedagógusok ezeket a szolgáltatásokat ingyenesen tudják igénybe venni. Személyesen, illetve online is tudnak segíteni a módszertani központ munkatársai a látássérült diák oktatása során felmerülő problémák megoldásában. A befogadó pedagógusok, intézmények, osztályok számára szemléletformáló programokat ajánlanak, hogy felkészítsék őket a látássérült diák érkezésére. 2021-től országos szinten történik a kapcsolatépítés az érintett szakemberek között. Ez azt jelenti, hogy az utazótanárokat és az összes befogadó intézményi vezetőt, pedagógusokat összekapcsolják, így létrehozva egy nagy egységes munkaközösséget.

Szolgáltatások a szülők számára

A módszertani központ egyik fontos feladata a látássérült tanulók családjaival való kapcsolatfelvétel és a szülők előzetes tájékoztatása az integráció várható problémáiról, a megoldási lehetőségekről, a megsegítés módjairól. A központ ezen felül a családoknak szervez táborokat és különböző programokat, ahol kapcsolatot építhetnek ki más hasonló helyzetben lévő családokkal.

Bővebb, részletesebb információkért az intézmény weboldalát kell felkeresni: <https://www.vakisk.hu/>

Integráció, inklúzió kérdésköre

Puskás Anett bemutatta a harmadik, egyben az online találkozó utolsó előadóját, Garamvölgyi Nikolettet, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar végzős hallgatóját, aki az MVGYOSZ-nél tölti terepgyakorlatát. Nikolett szakdolgozatában az integráció, inklúzió kérdéskörét, a fogalmak közötti különbségeket, a befogadó oktatás gyakorlatban történő megvalósítását tanulmányozta, és vizsgálati eredményeit mutatta be az Együtt a jövőnkért online találkozón.

A kutatás során nem sérülés-specifikusan, hanem általánosan vizsgálta a fogyatékossgal élő tanulók integrált, inkluzív oktatását, a többségi iskolában tanító befogadó pedagógusok és gyógypedagógusok szemszögéből. A szakdolgozat címe „Az oktatáshoz való hozzáférés és részvétel elméleti kereteinek és gyakorlati megvalósításának vizsgálata”. A dolgozat első része az integráció-inklúzió oktatásban való megvalósításának elméleti keretrendszerét mutatja be, beleértve a törvényi háttérrel, a finanszírozási rendszert, az intézményfenntartókat és a pedagógusi szerep fontosságát. A szakdolgozat másik, nagyobb fejezete a gyakorlati megvalósulás lehetőségeit mutatja be egy kutatás segítségével, mely során 5 budapesti általános iskolából érkező 8 gyógypedagógus illetve befogadó pedagógus véleményét kérte ki félig strukturált interjúk keretein belül. Az interjúkat 4 kérdéskörre bontotta. Az első, hogy mi lehet a pedagógusoknak a motivációja, hogy többségi integrált, inkluzív iskolában dolgozzanak, és mit gondolnak az előbbi két fogalomról illetve a kettő közötti különbségről. A második témakör arra tért ki, hogy hogyan is valósul meg mindez a gyakorlatban, és mit tesznek azért, hogy ez létrejöjjön és fennmaradjon. A harmadik témakör kérdései azt célozták meg, hogy feltérképezzék a megkérdezett pedagógusok háttértudását, hogy milyen információkkal rendelkeznek az integrációt, inklúziót biztosító szabályozásokról, finanszírozási lehetőségekről. A negyedik rész arra kérdezett rá, hogy mi a véleményük, hogyan áll a mai magyar társadalom az inklúzió témaköréhez, és ezt megfelelőnek látják-e a gyermekek jövőére nézve. A válaszadások során mind a gyógypedagógusok, mind a befogadó pedagógusok a differenciálást emelték ki, a nyitottságot, emellett a teammunkát hangsúlyozták nemcsak a pedagógusok, hanem a vezetők részéről is. A válaszadók szerint elengedhetetlen, hogy a pedagógusok és a gyógypedagógusok jól tudjanak együtt dolgozni. Az integráció, inklúzió kérdéskörében a megkérdezettek nem tudták pontosan, hogy mikor melyik fogalmat kell használni, az ezeket biztosító jogszabályokról úgy nyilatkoztak, hogy egyértelműen lehetőségeket biztosít és irányt ad nekik. A finanszírozással kapcsolatosan azt mondták, hogy a mindennapokban nem érzik a többletpénz

hiányát, és ez nem gátolja munkájukat, inkább az alacsony pedagógusi bérek nyomasztóak, emiatt azt gátló tényezőnek mondanák. A megkérdezettek szerint a pedagógusok gyógypedagógusok általi felkészítése nem mindig elegendő, mivel nem rendelkeznek biztos háttértudással, amire a gyakorlatokat, tanácsokat rá lehetne építeni. Ez azért lehet így a megkérdezettek elmondása szerint, mert az egyetemen a pedagógusokat nem tanítják, hogy hogyan viszonyuljanak a fogyatékossgal élő diákokhoz, hogyan tanítsák őket. Nagy különbségként élik meg a többségi pedagógusok, hogy nekik (a gyógypedagógusokkal ellentétben) egy egész osztály minden diákjának előmenetelért, sikeres oktatásáért kell felelősséget vállalniuk, beleértve a fogyatékossgal élő és nem fogyatékossgal élő tanulókat is, ami nem mindig könnyű feladat. A befogadó pedagógusok örülnének a különböző továbbképzési lehetőségeknek és annak, ha egymás között is megoszthatnák a jó gyakorlatokat, tapasztalatokat. Az együttnevelésről az a véleményük, hogy jó hatással van a gyermekekre, hiszen a fogyatékossgal élő diák önfogadása javul, az osztály többi tanulójánál pedig nagyfokú empátia alakul ki.

Összességében elmondható, hogy az integráció, inklúzió hatékonyan csak az irányítás és a mindennapi gyakorlat együttműködésével, egymásra épülésével valósítható meg.

Moni Imola gyógypedagógus

Az Oktatási Hivatal oldalán is elérhetőek az adaptált érettségi és központi feladatsorok

Az MGVYOSZ minden érettségi időszak végén felkeresi az Oktatási Hivatalt észrevételeivel, melynek egyik eredménye, hogy szeptembertől elérhetővé váltak a hivatal által a látássérült vizsgázók számára készített adaptált feladatsorok.

Az MGVYOSZ folyamatos kapcsolatban van látássérült diákokkal és szüleikkel, akiktől szívesen fogadja az oktatással kapcsolatos tapasztalatokat. Minden érettségi időszak végén felmérjük, mennyire voltak megfelelőek a vizsgakörülmények és a kapott információkat továbbítjuk az Oktatási Hivatalnak.

A szövetséggel kapcsolatban álló látássérült diákok a 2020/21. tavaszi nyári érettségi időszakban mindannyian sikeres érettségi vizsgát tettek. A vizsgázók egytől-egyig pozitívan nyilatkoztak a fogadó oktatási intézmények hozzáállásáról, segítőkészségéről és a megfelelő környezet biztosításáról. A vak és aliglátó vizsgázók saját laptop használatával oldották meg írásbeli feladatlapjaikat, melyek képernyőolvasó szoftver használata mellett is értelmezhetőek voltak.

Az MVGYOSZ felhívta az Oktatási Hivatal figyelmét arra, hogy az érettségi vizsgán nem biztosított a látássérült diákok számára adaptált Magyar Helyesírási Szótár és idegen nyelvi szótárak. Pongrácz László, az Oktatási Hivatal főosztályvezetője az érettségi vizsgaszabályzatra hivatkozva válaszában megírta, hogy a helyesírási szótárt – a magyar nyelv és irodalom, a történelem és a nemzetiségi nyelv és irodalom vizsgaleírások mindegyike szerint – a vizsgaszervező intézménynek, míg a nyelvi szótárt – az élő idegen nyelvek és a latin nyelv vizsgaleírása szerint – a vizsgázónak kell biztosítania.

Felhívtuk a hivatal figyelmét, hogy ez azért jelent problémát, mivel sem a helyesírási szótár, sem a nyelvi szótárak nem szerepelnek a tankönyvjegyzékekben, így sokkal magasabb áron szerezhetőek be adaptált formában, mint a tankönyvjegyzékben szereplő könyvek. A tárgyalások az ügyben még folytatódnak.

Az egyik vizsgázó diák jelezte, hogy – mivel más lehetőség nem volt – egy saját maga által készített, az oktatási intézmény által leellenőrzött szótárt használt az érettségien. Az Oktatási Hivatal ezt a módot is megfelelőnek találta.

Az MVGYOSZ kezdeményezte, hogy az Oktatási Hivatal minden érettségi tantárgyból készítsen legalább egy-egy adaptált feladatlapot mind emelt, mind közép szinten, hogy a látássérült diákok olyan tantárgyakból is megfelelően felkészülhessenek az érettségire, amelyekből eddig látássérült tanulók még nem vizsgáztak, azaz amelyekből még nem készült adaptált érettségi feladatlap.

A főosztályvezető válaszában megírta, hogy az Oktatási Hivatal és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal középszinten 108, emelt szinten 106 érettségi vizsgatárgy feladatlapjainak elkészíttetéséért felelős. Az Oktatási Hivatalnak nem feladata, hogy ezekhez a vizsgatárgyakhoz gyakorlás céljára adaptációkat készítsen, ennek megfelelően ehhez sem anyagi, sem szakmai erőforrásokkal nem rendelkezik. Abban az esetben, amikor az érettségi vizsga lebonyolításához van szükség adaptált feladatlapokra, a munkát a hivatal külső szakemberekkel végezteti el. Ugyanakkor a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 41.§ (1) bekezdése szerint „A mű nem üzletszerű felhasználása a szabad felhasználás körébe tartozik, ha az kizárólag fogyatékossgal élő személyek javára, fogyatékossgukkal közvetlen összefüggésben történik, és nem haladja meg a fogyatékossg által indokolt mértéket.” Ennek alapján nincs jogi akadálya annak, hogy a hivatal honlapján megjelentetett érettségi feladatok gyakorlás céljára történő adaptálását például az érettségi vizsgára való felkészítésért felelős oktatási intézmények saját hozzáértő tanáraik, vagy más szakemberek bevonásával elvégezzék.

Az elmúlt 1 évben közel 50 diák kérte el a szövetségtől az adaptált érettségi feladatlapokat, hogy azok segítségével felkészülhessen az érettségi

vizsgára. Az adaptált érettségi feladatlapokon túl az eddig elkészült adaptált központi írásbeli felvételi feladatsorok megtekintésére is igény merült fel a látássérült általános iskolások és szüleik részéről, azok ugyanis nagy segítséget nyújthatnak a középiskolai felvételre való felkészülésben. Így azt is kértük az Oktatási Hivaltól, hogy az érettségi feladatlapokon túl küldje meg az eddig adaptált központi írásbeli felvételi feladatlapokat is. S bár tavaly nemleges választ kaptunk, idén ismét kértük a főosztályvezetőtől, hogy a feladatlapok az Oktatási Hivatal honlapján is legyenek elérhetőek. Szeptembertől a hivatal ezt is lehetővé tette. Így a következő hivatkozásokon egyben letölthetőek az elmúlt évek adaptált feladatlapjai:

Adaptált érettségi feladatlapok:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/altalanos_tajekoztatas/vizsgamentesseg

Adaptált központi írásbeli felvételi feladatlapok (a középiskolai felvételi eljáráshoz):

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kozepfoku_felveteli_eljaras/tajekoztato_felvetelizoknek/sni_tanulok_reszvelele

Amennyiben valaki egy tantárgyból, vagy 1 konkrét évből keres feladatlapot, azt a <https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/> oldalon kiválaszthatja és levélben megigényelheti:

Adaptált érettségi feladatlapok:

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2020/06/04/elerheto-adaptalt-erettsegi-feladatlapok/>

Adaptált központi felvételi feladatlapok:

<https://jovokilatasai.mvgyosz.hu/2021/09/06/elerheto-adaptalt-kozponti-irasbeli-feladatlapok/>

Puskás Anett ifjúsági referens

„Valamit csináljunk, valamit alkossunk már!”

Tóth Imre önkéntes technikusunk személyiségéről pár mondatos szakmai jellegű levélváltásaink eddig nemigen adtak ki nekem kerek egészet. A Mester utcai „kultúrkésdobáló” alagsorában végre élőben is körbeszimatolhattuk egymást, és egyhamar világos lett számomra, hogy málnasöre mögött fogyhatatlan energiával és nyelvi leleménnyel sztorizgató kollégámban egy valódi reneszánsz polihisztort tisztelhetek.

Az a gyanúm, hogy Imre szerteágazó aktivitásainak labirintusát nem is sikerült teljes egészében feltérképeznem, pedig igencsak igyekeztem, hogy az odavetett félmondatokban feltünetező újabb és újabb hobbik, képesítések és vonzalmak mindegyikét fülön csípjem.

Tóth Imre: A dunaharaszti Tescóban dolgozom, haza, Gyálra 16:05-kor indul a vonat, esélyem sincs elérni, van egy óra hosszám a következőre, laptop mint most is, mindig nálam van. Ott az a kocsma pont a vasútállomáson, előveszem szépen, elnézést, be szabadna dugni, dolgozgatnék egy kicsit, jöttek is érdeklődő emberek, hogy bocsánat, de mondjam már meg, mit csinálók, mi értelme van ennek, hogy hullámok ugrándoznak a szemem előtt.

Iván Péter: Igen, földi halandó nem mindennap találkozik az oszcilloszkóppal. Te pedig „gyorsban” vágysz, nemcsak a hallásod, de a látásod is kell a munkához. Hogy néz ki ez az egész?

T. I.: A hang rezgés, hullámformaként jelenik meg a képernyőn. A beszéd görbülete minden egyes mozzanatnál más. Ha elhallgat, cakk, egy vízszintes vonalat látok, a három hibajelzés pedig tüskeszerű alakzat, ami élesen elkülönül a többi hullámformától.

I. P.: Értem, ha jó a hibajelzés, elég csak ott belehallgatni, kezelni a felvételt, ahol látod a tüskéket. Általában jó a hibajelzés?

T. I.: Akik most kezdik a felolvasást, küldözgetik be az anyagaikat, ők jobbra fegyelmezettek, vagy hajlanak a jó szóra. A régiek is nagyon profik lettek az évek során, úgy általánosságban azt látom, hogy folyamatosan emelkedik a színvonal, már nem kell elejétől a végéig az összes hangoskönyvet végighallgatni, kijegyzetelni a hibákat, sőt nagyon sokan eleve vágott anyagot adnak le, na, most ebből a nívóból kellene nem leadni, inkább csak mindig fölfelé.

I. P.: Van azért olyan könyv, amit pusztán érdeklődésből mégis végighallgatsz. Úgy tudom, pertuban vagy az irodalmi szövegekkel.

T. I.: Nagyon-nagyon könyvpárti vagyok, 92-től, ha nem napszámba mentem dolgozni a szülőfalumban, Dévaványán, akkor a bátyámmal könyvárus

standot vittünk piacokon, vásárokon. Mindig sokat utaztam, mindig volt nálam valami olvasnivaló, most hogy picit romlott a szemem, letöltöttem hangoskönyveket, és megy a dolog.

I. P.: Újabban tipográfusként is ügyködsz, ugye?

T. I.: A Misztikum Színpad nevű amatőr társulat vezetőjének, Nagy Bertalannak a kéziratát rendeztem elsőnek sajtó alá, a betűtípus kiválasztásától kezdve a tördelésen, meg borítótervezésen át egészen a nyomdai hisztériáig, de azóta megtaláltak további írók, költők, hogy vigyem végig a dolgukat a megjelenésig, én meg szívesen segíték mindenkinek, aki hozzám fordul.

I. P.: A Misztikum Színpadnak te is a tagja vagy.

T. I.: Általánosban volt először ez a színjátszás, ott a helyi művelődési házban, de aztán dolgozni kellett, inkább a zenei irányvonalat követtem, a diszkó, az instrumentális zenék sokasága, ezt megismeri, plusz a hangkeverés, színpadi hangtechnikák... Én amúgy nagyon a hangok pártján vagyok, és utána 95-ben futottam bele a Misztikumba, akkoriban az Egxy nevű zenésznek voltam, mondjuk így, hogy mecénása, és az egyik fellépése után...

I. P.: Lassíts, Imi! Szedjük össze: színjátszás, lemezlovasi tevékenység, hangmérnöki melók, zenei tehetséggondozás, audió és videóanyagok kezelése, kéziratok gondozása, karaoke, merthogy nagyon kellemes énekhangod is van... és akkor még nem beszéltünk a rádiózásról.

T. I.: – Nekem 2009 óta kisebb kihagyásokkal folyamatosan megvolt a rádióm, Glóbus, Hobby, most a bátyámmal visszük interneten a Nosztalgiát elég nagy hallgatottsággal, de igazán nincs sok gond vele, a zenéket kell cserélgetni, a rendszert karbantartani, a weboldalt bütykölgetni, ha meg néha olyan kedvem van, felmegyek élő adásba, mondjuk ma este biztosan.

I. P.: Ez olyan három életnyi aktivitás, amit te a fizikai munkád után napi szinten művelsz.

T. I.: Én nem vagyok az az ember, hogy ott egy tévé, és akkor kezemet lógatva, lábamat lógatva, sörözgetve bámulom, hogy elpörög mellettem a világ. Tevékeny ember vagyok, ki szeretném a dolgokból venni a részem, még ha nem is vagyok ott folyton a csillagokban, valamit csináljunk, valamit alkossunk már.

I. P.: Hangoskönyvtár.

T. I.: A Jazzy Rádiót hallgattam 2019 februárjában, talán éppen Puskás Kata Szidónia nyilatkozott, mit hallok, hangoskönyv, látássérültek, segíteni, technikus, írtam is a megadott címre, jó, akkor jelentkezem, két napra rá a rendszergazda már meg is csinálta a hozzáférésemet a szerverhez, csak néztem, micsoda bizalom, semmi állásinterjú, próbaidő, és onnantól akkor elkezdtem csinálni. Két-három vágás után aztán rögtön beleszaladtam a Lencsés Szilvibe, akivel olyan hetven könyvnyi közös múltunk van.

I. P.: Csak a tavalyi évben száznyolcvan címet vágtaál meg nekünk önkén-

tes alapon, amit ezúton is hálásan köszönünk. Üzensz valamit a felolvasóknak?

T. I.: Az tud fájni, amikor szabják az emberre a ruhát, az meg izeg-mozog, mindjárt kiugrik a bőreből, és végül a szabó hát belenyisszant valahol. Lelkesek a felolvasóink, szeretik csinálni, ez hallatszik a felvételeken, aki viszont nem szereti, az ne csinálja, úgysem lesz az egészből semmi.

I. P.: Nostradamus Hírügynökség, Budapest! Ezt sokan sokféleképpen fogják még analizálni... Imi, köszönöm a beszélgetést. Jöhet még egy kör málna?

T. I.: – Persze hogy.

Iván Péter

„Hit és Látás”

„Hit és Látás” – ezzel a mottóval nyílt meg 2021. szeptember 18-án, szombaton egy különleges, tapintható festménykiállítás a Dabasi Református Templomban. A tárlat 20 alkotását Romanek Inka Art-díjas festőművész készítette.

Az ünnepélyes megnyitó rendezvény 14 órakor kezdődött. Elsőként Szilágyi János lekipásztor köszöntötte a közel száz résztvevőt. Máté evangéliumából idézett, az 5. rész 8. versét olvasta fel: „Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent.”

Ha az Úr a látók és a látássérültek számára is rejtve van, miként érzékelhetjük mégis a jelenlétét? – tette fel a kérdést.

Érezzük gondoskodását, amikor ad mellénk egy segítőt. Valakit, aki támogat minket abban, hogy a mindennapi életben el tudjunk igazodni. Ő adta a tehetséget a művészeknek, így például Inkának is, és az ő révén a vásznonról „tapinthatóvá” válik az isteni kegyelem.

Az ige hirdetés után Pálincásné Balázs Tündének, Dabas alpolgármesterének értékes gondolatait hallhattuk. Elmondta: ha egyetlen szóval kellene összefoglalnia a művésznő életét, munkásságát, az így hangozna: „érzékenyítés”. Arról pedig, hogy mit jelent számára ez a fogalom, három rövid történetet osztott meg velünk:

Nagyjából 25 évvel ezelőtt gondolkodott el erről először. Akkor, amikor látogatába ment egy családhoz, ahol egy cserfes, 4 esztendőes kislány is élt. A gyermek egészségesen született, s egy komoly, gyulladással járó betegség kapcsán megvakult. A polgármester asszony elmondta: döbbenetes és megrendítő volt számára

először találkozni a lánykával azután, hogy elveszítette a látását. Mára kiváló, tehetséges felnőtt vált belőle, csodálatos édesanyjának köszönhetően, aki minden segítséget megadott gyermekének.

Kb. 15 évvel ezelőtt történt a második eset, amikor kisiskolás fiával együtt az akkor még Budapesten, a Népligetben található Láthatatlan Kiállításra látogattak el. A teljes sötétségben nagyon bizonytalannak érezte magát, miközben gyermekére is ügyelnie kellett. A biztonságérzetet egy ott dolgozó látássérült hozta el számára, aki az utolsó állomáson megfogta a kezét és végül „visszavezette” saját korábbi, megszokott világába.

A harmadik ilyen esemény pedig az volt az életében, amikor a templomba belépve végignézett a művész nő festményein. Míg a legelső esetben az érzékenyítés a döbbenettel, másodszer a félelemmel, most a szépséggel, a művészettel, a magyarsággal, az élettel és a hittel párosult számára.

Ezt követően Rózsa Dezső és Barátai vették át a szót, akik verselés műsorral emelték az ünnepi hangulatot. Név szerint: Lakó Sándor, Horváth Istvánné, Taskovics Adél, Romanek Inka, Geriné Jóna Ilona és Ézsiás László. A fellépők rövid bemutatkozás után 3-3 verset szavaltak. Minden versmondó műsorblokkja után betöltötte Isten

házát Lakó Sándor gyönyörű hangja, aki énekszóval és gitárjátékkal színesítette a délutánt.

A program részeként Rózsa Dezső műsorvezető Romanek Inka festőművésszel is beszélgetett, akiről megtudhattuk: 38 esztendőig imádkozott azért, hogy édesanyja lehessen. Adél leánya nagyon várt baba volt, ám a terhesség 29. hetében világra jött. A halálból hozták vissza a csecsemőt, aki orvosi hibából négy hónapos korában elveszítette a látását.

Ahogy nőtt és nyílt az értelme, egyre többet kérdezett a minket körülvevő világról. Édesanyja kezdetben kartonból vágott ki figurákat, formákat, amelyekkel „kézközbe” hozta számára a mindenséget. Ezek voltak Adél legkedvesebb játéka, velük aludt, de napközben is hű társaivá szegődtek séta közben, vagy épp a játszótéren. Idővel azonban elhasználódtak. Inka akkor kezdett gondolkodni azon, miként készíthetne tartósabb szemléltető eszközöket gyermekének. Egy művészboltban kért és kapott segítséget.

A mezőgazdász Inka „felszámolta” előző életét.... „Adélkám érdekében családommal felköltöztünk Budapestre, itt már könnyebb volt megvásárolni azokat a kellékeket, amelyekkel a mai napig is alkotok.”

Technikájának lényege, hogy több rétegben és olyan vastagon viszi fel a kasírozott vászonra a festéket, hogy képei domborúvá, ujjbeggyel is „láthatóvá” válnak. Kemény, karakteres színvilága van alkotásainak, hogy akinek maradt színlátása, az szemével közlelő felismerhesse a festményeken megjelenítetteket. Közel 900 alkotásából csupán 46 darab van a tulajdonában, a többi intézményekbe, megyei kórházakba, kápolnába, magánszemélyekhez került. 130. kiállításaként különleges mérföldkő számára ez a bemutatkozási lehetőség Dabason.

Az irodalmi összeállítás végén Rózsa Dezső saját versével búcsúzott a közönségtől, melynek címe: Valaha.

„Valaha azt álmodtam, hogy megvakulok!

S reszketve ébredtem reggel.

Ma már azt álmodom, hogy látok!

S könnyezve ébredek.”

A zárszó után Szilágyi János, a Dabasi Református Templom lelkésze minden szereplőnek átadott egy névre szóló emléklapot, melyen a szövegezés sík-és Braille-írásban is olvasható.

Legvégül a képek megtekintése, majd a „véget érni nem akaró” kötetlen beszélgetés következett.

Köszönet illeti meg a lelkész urat nyitottságáért és amiért helyt adott e különleges kiállításnak. Külön köszönet Rózsa Dezsőnek és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének a szervezésért, a sok munkáért, melynek eredményeként mindnyájan építkezhettünk e nap áldásos hangulatából, szívhez szóló üzeneteiből!

Taskovics Adél

Ézsiás László: Vasárnap délelőtt

Apuka szavakat egymásba fűz,
Anyuka ebédre húslevest főz,
Egy cica ül az ajtó előtt,
Így múlik el a vasárnap délelőtt.

Mire megszólal a déli harangszó,
Helyére kerül minden magánhangzó.
Kik nem hangzanak magukban, csak mással,
Ők meg végeznek a takarítással.

Cica mellett kutya ül az ajtó előtt,
Észrevétlen múlik vasárnap délelőtt.
A harangszó után keresztet vetnek,
Imádkoznak, és együtt ebédelnek,
Apuka, anyuka, cica és a kutya.

Fekete Edit : Kérlek

Nem érdekel evilági hívság,
nem érdekel elferdített valóság.
Nem érdekel kincs sem hatalom,
siker, szerelem, vonzalom.
Hagyj úgy élni, ahogy én akarom,
ha elbukok, hagyj bukjak magamon.
Ne kiálts, fogd meg a kezemet,
és gyere velem, ha sétálni megyek.

Ne mondd, hogy rossz úton járok,
fogadd el, ezt a világot.
Becsüld, amit tettem,
ne kérd építsek palotákat,
másszak ormokat,
lessek új csodákat.
Elfáradtam másokért élni,
tanulom milyen magányosan félni.

Hagyj ülni háttal a világnak,
nem akarok már új ruhákat.

Sétálni akarok, csendes reménnyel,
nem lobogó tűzben, vakító fényben,
ne sérts meg, ne alázz, miképpen éltem.
Megmászta üveghegyeket,
győztem sárkányokat,
volt, amikor senki sem szeretett.

Ne várj mást, csak azt, ami vagyok,
fogadj el, én nem csalok,
az út rövid, én ballagok.
Ne mondd, mássz, hogy messze láss,
nem érdekel az érig érő fa, elég az útszéli akác.
Úgy vigyázz, hogy ne sebezzen,
dobd el a kést, oldozd el a kötelet.
Nem akarok a színpadon megfelelni,
engedj nézőnek lenni.

Add takarómat, ha fázom,
simogass, lelked melegére vágyom.
Ne csepegtess poharamba se mérget, se mézet,
az alkonyi égen fáradt tüzek égnek,
szeress, ilyenné formált az élet.
Ne várd, hogy szárnyaim nőnek,
már semmit sem játszom a páston,
veled sem csatázom, becsülj meg kérlek.

EU Fogytékosságügyi stratégia 10 – A sikeres végrehajtás kulcsa

Sorozatunk záró részében áttekintjük, hogy a cikksorozatban ismertetett célok sikeres végrehajtását milyen eszközök biztosítják, valamint választ keresünk arra is, hogy mérhető-e az intézkedések eredményei, teljesítik-e a hozzájuk fűzött elvárásokat.

Ahogy azt az előző részben említettük, az Európai Unió elsődleges célként tűzte ki, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény (CRPD) és az Európai Unió közötti kapcsolatot szorosabbra fűzze. Ennek érdekében több intézkedést is hozott, ám ezek részletszabályai egyelőre még nem ismertek. Ahhoz azonban, hogy a részletekről tudjunk gondolkodni, ki kell jelölni a területek főbb sarokpontjait, meg kell határozni a kereteket, amelyeket a későbbiekben már meg tudunk tölteni tartalommal.

A CRPD-szerinti uniós keret megerősítése

Mivel az Európai Unió a CRPD részese, köteles létrehozni egy keretrendszer az egyezmény végrehajtásának biztosítása, nyomon követése és védelme érdekében. A keretrendszer alapját az európai ombudsman, az Európai Parlament petíciós bizottsága, az alapjogi ügynökség és az európai fogyatékosügyi fórum közti állandó együttműködés adja. A CRPD 33. cikk (2) bekezdésében előírt keretrendszer a CRPD azon területeit felügyeli, ahol a tagállamok hatáskört ruháztak az Európai Unióra, emellett ellenőrzi, hogy az uniós intézmények milyen hatásokkal hajtják végre az egyezmény rendelkezéseit.

A mechanizmus uniós szintű hatékonyságának növelése érdekében az Európai Bizottság:

- 2022-ben megvizsgálja az uniós keretrendszer működését, és ennek alapján intézkedéseket javasol
- uniós kapcsolattartó pontként éves párbeszédet szervez az Európai Bizottság és az uniós keretrendszer között.

A megbízható nyomon követés és a jelentéstétel biztosítása

A 2010–2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékosügyi stratégia tapasztalataira építve az Európai Bizottság létrehozta a stratégia végrehajtásának nyomon követésére szolgáló külön együttműködési keretet, amely hozzájárul majd az európai szemeszter, a szociális eredménytábla és a fenntartható fejlődés céljainak megvalósításához.

A tagállamokban elért eredmények nyomon követése a fogyatékosággal élő személyek helyzetére vonatkozó jobb statisztikai adatgyűjtésre, valamint a tagállamok által a külön erre a célra létrehozott ENSZ-bizottság felé tett jelentéstételt kiegészítő, nemzeti szakpolitikákra és gyakorlatokra vonatkozó információkon fog alapulni. Az új eredménytábla bemutatja az e stratégia keretében uniós szinten végzett tevékenységek végrehajtása terén elért eredményeket, valamint azokat, amelyek esetében az Európai Bizottság cselekvésre szólítja fel a tagállamokat. Az Európai Bizottság továbbra is nyomon követi a fogyatékoságra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását. Továbbá az e stratégia félidejű jelentése alapján mérlegelni fogja az intézkedések finomhangolását.

Az Európai Unió nevében az Európai Bizottság, mint uniós kapcsolattartó, rendszeresen jelentést tesz a CRPD-bizottságnak az egyezmény uniós végrehajtásáról. E célból az Európai Bizottság információkat gyűjt az Európai Parlamenttől és az Európa Tanácstól, valamint az Európai Bizottság szolgálataitól.

A hatékony nyomon követés elengedhetetlen feltételei: a minőségi adatok és a hosszú távú kutatás. Ennek keretében különös fontossággal bír, hogy mit jelent a zöld és digitális átállás a fogyatékosággal élő személyek szá-

mára. Igaz ugyan, hogy az Eurostat is gyűjt ilyen típusú adatokat, ám azok, mivel viszonylag sok idő telik el két adatkérés között, nem alkalmasak arra, hogy messzemenő következtetéseket vonjunk le belőlük. Ezért van szükség a célzott adatszerzésre.

Az Európai Bizottság tehát minden olyan területen megerősíti az adatgyűjtést az Európai Szemeszter keretében, ahol hiányosságokat tártak fel.

Az Európai Bizottság ezenkívül:

- 2021-ben nyomon követési keretet dolgoz ki és tesz közzé e stratégia célkitűzéseire és intézkedéseire vonatkozóan

- legkésőbb 2023-ig új fogyatékosági mutatókat dolgoz ki, egyértelmű végrehajtási ütemtervvel. Ide tartoznak a gyermekekre és a fogyatékosággal élő személyek helyzetére vonatkozó mutatók a foglalkoztatás, az oktatás, a szociális védelem, a szegénység és a társadalmi kirekesztés, az életkörülmények, az egészségügy, az új kommunikációs technológiák használata terén. Ezen adatok támogatni fogják az uniós szociális eredménytábla mutatóit, valamint az európai szemeszter fenntartható fejlődési céljait.

- 2024-ben jelentést készít e stratégiáról, amelyben értékeli a stratégia végrehajtásának előrehaladását, és szükség esetén aktualizálja célkitűzéseit és fellépéseit

- adatgyűjtési stratégiát dolgoz ki, melynek megfelelően irányítja a tagállamokat, és elemzi a meglévő adatforrásokat és mutatókat, beleértve az adminisztratív adatokat is.

Végekövetkeztetések

A stratégiával az Európai Bizottság célja, hogy további jelentős javulást érjen el a fogyatékosággal élő személyek életének minden területén az Európai Unión belül és kívül. Az elkövetkező évtizedben ez a stratégia az Európai Bizottság szerint támogatni fogja mind a tagállamokat, mind az uniós intézményeket a CRPD végrehajtására irányuló törekvéseikben. Az előirányzott kezdeményezések hozzájárulnak a megkülönböztetés visszaszorításához és ahhoz, hogy a fogyatékosággal élő személyek 2030-ra teljes mértékben, másokkal azonos alapon gyakorolhassák emberi jogaikat, alapvető szabadságaikat és uniós jogaikat, a maximális függetlenség, a részvétel és a tisztességes életkörülmények elérése érdekében.

E stratégia célkitűzéseinek megvalósításához a tagállamok határozott elkötelezettségére van szükség azon szakpolitikák és fellépések előmozdítása iránt, amelyek akadálymentes környezetet, valamint magas színvonalú és hatékony, a fogyatékosággal élő személyek számára méltányos foglalkoztatáshoz vezető, inkluzív oktatási és egészségügyi rendszereket hoznak létre.

Annak érdekében, hogy a fogyatékosággal élő személyek teljes mértékben részt vehessenek az inkluzív, zöld és digitális gazdaságra, társadalom-

ra és demokráciára való átállásban, meg kell erősíteni a szerződésekben rögzített uniós értékeket. A stratégia jelentős mértékben hozzájárul az egyenlőségközpontú Európai Unióhoz és világszerte erősíteni fogja a fogyatékos-sággal élő személyek jogait.

Az Európai Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és az Európa Tanácsot, hogy működjenek együtt, és mutassanak jó példát a fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény uniós és nemzeti szintű végrehajtása terén. Az Európai Bizottság végül felkéri az Európa Tanácsot, hogy az egyes vizsgálatok eredményeinek összegzését követően dolgozza ki azokat a dokumentumokat, amelyek alapján az Európai Unió új, e stratégia céljaival összeegyeztethető jogot alkothat.

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Fókuszban a gyengénlátó diákok – Együtt a jövőnkért április 3. rész

A Digitális jólét program Tudástárának jó gyakorlatai

Puskás Anett bemutatta a találkozó utolsó előadóját, Garamvölgyi Nikolettet, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar végzős hallgatóját, aki az MGYOSZ-nél tölti terepgyakorlatát. A Digitális jólét program Tudástárának jó gyakorlatait megvizsgálva hozta el azokat, amelyeket a tanórák során a látássérült diákoknál is alkalmazni lehet.

Fontos minden projekt, jó gyakorlat esetében:

Látássérült személyek részvételekor minden esetben digitálisan adaptálva szükséges a felhasználandó anyagokat biztosítani, illetve síkírásos forma esetén iOS eszközön a Seeing AI, Android eszközön pedig a Lookout használata javasolt, melyek felolvassák a kinyomtatott dokumentumon lévő szöveget. Képeket viszont nem adaptálnak.

Integrált környezetben tanuló látássérült tanulók esetében a csoport kialakításkor és a feladatok, szerepek kiosztásakor a pedagógusnak érdemes figyelembe venni a tanulók lehetőségeit, képességeit, adottságait.

A film/video készítő feladatoknál érdemes úgy alakítani a feladatot, hogy a vak/aliglátó diák legyen a tudósító, a szereplő vagy az a személy, aki a hanganyagot vágja, míg egy látó társa legyen az, aki megvágja a videót. Gyengénlátó diákok esetében nagyító eszközök javasoltak, illetve megfelelő pihenőidő a szemek védelme érdekében.

Túl az Üveghegyen

Célcsoport: 1-2. évfolyam

<https://digitalistemahet.hu/tudasbazis/gyakorlat/tul-az-ueveghegyen>

A projekt során a gyerekek megismerkednek három mesével, a mesék legfontosabb jellemzőivel.

Szövegértelmezési feladatokat végeznek szóban. Felismerik a cselekmény legfontosabb elemeit, a szereplőket és helyszíneket, meghatározzák a történetben rejlő problémát és az arra adott megoldást. Dramatikus játékok során megjelenítik a szereplőket, a cselekményt, eljátsszák a mese történetét.

Saját meséket találnak ki közösen, amelyeket szintén megjelenítenek dramatikus játékok keretében.

A drámajátékok felvehetőek, rövid jelenetek megörökíthetőek belőle.

Eszközök: tablet/okostelefon

Shakespeare az egész világ

Célcsoport: 9-10. évfolyam

<https://digitalistemahet.hu/tudasbazis/gyakorlat/shakespeare-az-egesz-vilag>

Irodalmi művek szereplői által képviselt társadalmi szerepek, illetve konfliktusok vizsgálata csoportmunka keretében. A projekt során podcasteket készítenek a tanulók a művek fő témái mentén. A podcastek előkészületei keretében forgatókönyveket készíthetnek, interjúkat készíthetnek, kutatómunkát végezhetnek annak érdekében, hogy maguk közül kiválasztott szakértőket tudjanak megszólaltatni.

Eszközök: számítógép/tablet, okostelefon/diktafon, Microsoft Office, Audacity

PRO-fashion

Célcsoport: 9-13. évfolyam

<https://digitalistemahet.hu/tudasbazis/gyakorlat/pro-fashion>

A tanulók szakmájuk kiemelkedő alakjainak bőrébe bújva újra divatba hozzák a szakképzést: adott szakmák, ágazatok híres magyar és nemzetközi szakembereinek nevében alapítanak cégeket a mai modern körülmények között. Önéletrajzot készítenek, motivációs levelet írnak és felvételiznek a nemzetközi szinten is terjeszkedő cégekhez (magyar és angol nyelven). A sikeres felvételi után felvételeket, videókat, figyelemfelhívó ajánlásokat készítenek a cég népszerűsítése céljából és a közösségi médián keresztül hirdetik a munkájukat, illetve hírlevelet küldenek a cég által készített termékek potenciális vevőinek

Eszközök: számítógép/tablet, Microsoft Office, Audacity, Facebook

A köztünk élő zene

Célcsoport: 9-10. évfolyam

<https://digitalistemahet.hu/tudasbazis/gyakorlat/a-koeztuenk-elo-zene-alyalas-a-kortars-zenerol-9-10-eseknek>

Aktív gondolkodás a zene lényegéről kortárs szerzők művein keresztül (Horváth Márton Levente, Kecskés D. Balázs, Tóth Péter, Sárosi László).

Kapcsolódó zenei fogalmak felidézése hangzó zene és Braille kottakép alapján.

Összefüggések felfedezése klasszikus zeneszerzőkkel, irodalmi művekkel. Magyar előadói formációk megismerése (Amadinda ütőegyüttes, Soharóza, Modern Art Orchestra).

A zene hangulatáról, a zene keltette érzésekről való beszélgetés, az érzések, benyomások, hangulatok szavakba öntése.

Eszközök: számítógép/tablet, zenelejátszáshoz szükséges szoftver, Braille kotta

Nyugat 2.0

Célcsoport: 11. osztály

<https://digitalistemahet.hu/tudasbazis/gyakorlat/nyugat-2-0-ikt-muhely>

A Nyugat folyóirattal, illetve első nemzedékének alkotóival szeretné a projekt megismertetni a diákokat. A tanórák során a diákokkal közösen összegyűjtjük az alkotókat, a feldolgozandó műveket. Az összegyűjtött adatok, információk ismeretében a diákok elkészítik a Nyugat, illetve az egyes alkotók Facebook oldalát, s az így „létrehozott” karakterek „bőrébe bújva” kommenteket írnak egymás oldalára, megosztanak – általuk fontosnak tartott – információkat a másik alkotóval, illetve a folyóirat oldalán az egész közösgel.

Eszközök: számítógép/tablet, képernyőolvasó szoftver

Útkeresők a Római Birodalomban

Célcsoport: 9. évfolyam

<https://tudasbazis.dpmk.hu/utkeresok-a-romai-birodalomban>

Az Útkeresők a Római Birodalomban történelmi-irodalmi fókuszú projekt. Célja, hogy a diákok egymással szorosán együttműködve mélyebben megismerjék a 3. századi Római Birodalom hanyatló császárkorának mindennapjait, az emberek élet- és gondolkodásmódját a birodalom különféle lakói bőrébe bújva, akik más-más módon viszonyulnak az új valláshoz, a kereszténységhez. A diákok kreatív írás keretében felépítik a római karaktereket, háttértörténetet találnak ki hozzájuk, és online útvonaltervezők (Google Térképek, Lazarillo) segítségével elküldik őket a mai Milánóba különféle indokkal. Utazásukról útinaplót készítenek szóban vagy írásos formában. Végül pedig a szereplők bőrébe bújva mobiltelefonos videóban összegzik tapasztalataikat.

A sikeres megvalósítás kulcsa a munka részekre osztása a csoporton belül, a vállalt feladat elvégzése a kijelölt és megbeszélte kereteken belül, a pontos időkezelés, valamint természetesen a szóban forgó korról és műfajokról való előzetes tudás kreatív alkalmazása.

Eszközök: számítógép/tablet, képernyőolvasó szoftver, Microsoft Office, Audacity, Lazarillo (iOS és Android készüléken egyaránt használható)

Interaktív történetmesélés

Célcsoport: 5-12. évfolyam

<https://tudasbazis.dpmk.hu/interaktiv-tortenetmeseles>

A projekt során egy önállóan kiválasztott történelmi eseményt vagy személyt bemutató szöveget kell készíteni oly módon, hogy időről-időre döntési helyzetek elé kerül az olvasó és csak a helyes opció kiválasztása után mehet tovább.

Ez a módszer egyrészt a szöveget író diákok esetében a már meglévő történelmi ismeretek elmélyítését szolgálja, mert utána kell néznie a részleteknek, jobban fog emlékezni az eseményekre. Másrészt a jól sikerült interaktív történetek más diákok esetében is felhasználhatók akár ismétlésként, akár összefoglalásként, vagy épp házi feladatként.

A feladat szóbeli formában is megvalósítható, vagy a Google Forms felületén.

Eszközök: számítógép/tablet, Google Forms (űrlapok) felülete (szakaszok beiktatása és az elágazások megfelelő beállítása fontos)

Alternatív történelem, avagy mi lett volna ha?

Célcsoport: 9-12. évfolyam

<https://tudasbazis.dpmk.hu/alternativ-tortenelem-avagy-mi-lett-volna-ha>

Az osztály tagjai forgatókönyvírók és filmesek. Feladatuk, hogy ragadjanak ki egy történelmi korszakból egy markáns fordulópontot, és írják át a tényeket, hamisítsanak történelmet, vagyis fordítsák a visszájára a lezajlott eseményeket, és persze gondolják át a következményeket. Az opcionális, hogy mekkora időtávlatot adunk a diákoknak. Pl.: Hogy alakult volna a változtatást követő 50 év? Napjainkra milyen hatása van?

Dolgozzák ki az alternatív történelem megfilmesítésének forgatókönyvét, majd forgassák le az alapján a játék- vagy dokumentumfilmjüket, készítsenek televíziós/rádiós/hírlapi tudósítást. A képzeletbeli rádiós/tévés tudósítások választása esetén nem probléma az idősíkok egymásra játszátása. Az, hogy Mátyás idejében nem léteztek a mai értelemben vett tömegkommunikációs eszközök, ők mégis tudósítanak róla a „reneszánsz udvari tévében”, kreatív energiákat szabadíthat fel. Ugyancsak opció az online újság (blog) készítése, ebben az esetben írásos tudósítások szülehetnek.

A projekt eredményeképp a tanulóknak tudatosul, hogy a történelmi eseményeknek hosszú távú következményei lehetnek a társadalomra, az emberek életviszonyaira és életmódjára. A problémaközpontú és elemző tevékenységek hozzájárulnak a társadalmi, közösségi konfliktusok hátterének mélyebb megértéséhez, a napjainkban felmerülő problémák, jelenségek történelmi gyökereinek felismeréséhez.

Eszközök: számítógép/tablet, képernyőolvasó szoftver, Microsoft Office, Audacity

Suliújság

Célcsoport: 7-8. évfolyam

<https://tudasbazis.dpmk.hu/suliujsag>

A diákok csoportokra osztva dolgoznak egy-egy publicisztikai műfajon. A projekt során, nyelvtan óra keretében megismerkednek az adott műfaj saját

tosságaival (hír, tudósítás, kommentár stb.), internetes újságok és a Youtube segítségével ezekre példákat kapnak, keresnek. Ezt követően azokat megadott szempontok alapján elemzik, az eredményeket rendszerezik és a kapott minta szerint megírják a maguk cikkét a témában.

Irodalomóra keretében utána néznek annak, hogy a lakóhelyük körzetében található utcák, terek közül melyiket nevezték el valamelyik íróról, költőről, történelmi személyiségről. Ezt követően rövid ismertetések készítenek életútjukról, nevezetesebb munkáikról, illetve képzeletbeli riportokat alkotnak velük.

Az informatika tantárgy keretében a diákok szöveges dokumentumokat hoznak létre, alkotnak és formáznak. Az információk hatékony keresése és megtalálása a témában fontos feladata az órának, a diákok megtanulják a modern infokommunikációs eszközök alkalmazását saját publicisztikai műfajuk létrehozása során.

Angol nyelvi órákon a megismert publicisztikai műfajokban hírességekkel készült riportokat, interjúkat hallgatnak meg, olvasnak el. Adatokat gyűjtenek róluk, tudósításokat, interjúkat, riportokat készítenek velük. Ezen az órán a publicisztikai műfajokról tanult ismeretek kreatív használata a megértésben, értelmezésben segíti őket, ugyanakkor tájékozottságuk nő a célnyelvi kultúráról. A projekt során elkészül műfajonként egy-egy cikk, melyek egy online és/vagy nyomtatott suliójságban jelennek meg. A közösen elkészített kiadványba képzeletbeli és valós interjúk, hírek, tudósítások, riportok kerülnek.

Eszközök: számítógép/tablet, képernyőolvasó szoftver, Audacity

Útikalauz nem csak stopposoknak

Célcsoport: 11-12. évfolyam

<https://digitalistemahet.hu/tudasbazis/gyakorlat/utikalauz-nem-csak-stopposoknak>

A diákok csoportokra osztva kiválasztanak egy irodalmi személyt, aki köthető egy országhoz vagy városhoz pl. Hemingway–Kuba, Ady–Párizs.

Irodalomóra keretében az író stílusában és életére, műveire utalva ajánlást írnak turisták számára, miért is érdemes az adott országot meglátogatni. A hírességek nevében a csapatok Twitter/Facebook chat keretében megvitatják, ki miért kötődik az adott helyhez.

Történelem tantárgy keretein belül felkutatják az adott helyszín korabeli történéseit.

Idegennyelv-órán elkészül országonként egy-egy idegen nyelvű útikalauz, mely tartalmazza a legfontosabb adatokat, szöszedetet, az írói ajánlást idegen nyelven.

Eszközök: számítógép, képernyőolvasó szoftver, Microsoft Office, Audacity
Az eseményt az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.

“Fenntartható jövő”

Moni Imola gyógypedagógus

Projektzáró esemény a Vakok Kertjében

Június 30-án rendezte meg az MVGYOSZ a Reál(is) jövő – Látássérült középiskolások reál tantárgyi tanulását támogató ismeretek átadása (IFJ-GY-20-A-0291) projekt záró eseményét a Vakok Kertjében. A plenáris előadások mellett, inspiráló szakmai beszélgetés és speciális oktatási segédeszközök interaktív bemutatói is színesítették a programot.

Az MVGYOSZ 2017-ben indította a felnövekvő generációt megszólító A jövő kilátásai elnevezésű projektjét, mely célkitűzései között fogalmazta meg a látássérült diákok oktatási inklúziójának támogatását a jó gyakorlatok gyűjtésével és elterjesztésével, valamint a kapcsolódó információk biztosításával.

A program tapasztalatai azt mutatták, hogy a látássérült tanulók számára a legnagyobb nehézséget a reál tantárgyak befogadása jelenti a megfelelő speciális módszertani anyagok és segédeszközök hiánya miatt.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával megvalósuló – és A jövő kilátásai projekthez szinergikusan kapcsolódó – Reál(is) jövő program ezeken a hiányosságokon kívánt enyhíteni.

A projekt számos eleme a pandémia miatt online valósult meg, azonban a járványhelyzet enyhülése következtében a Fűvészkertbe szervezett tanulmányi kirándulást és a 2021. június 30-ra meghirdetett projektzárót már a résztvevők személyes jelenlétével rendezhette meg az MVGYOSZ.

A pedagógusok, gyógypedagógusok, utazótanárok, diákok, valamint a projekt megvalósításában részt vállaló munkatársak aktív részvételével zajló záróeseményen Kisfaludy László, az Emberi Erőforrások Minisztériuma köznevelésért felelős helyettes államtitkára és dr. Nagy Sándor, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége elnöke köszöntötte a résztvevőket.

A helyettes államtitkár köszöntőjében kiemelte, hogy meghatározó jelentősége van a Reál(is) jövő projektnek a látássérült tanulók jövőbeli boldogulására nézve, hiszen olyan korban élünk, amikor a reál tantárgyak jelentősége megnőtt, számos olyan hivatás van, amelyhez a megfelelő analízis, elemző képesség és a matematikai gondolkodás elengedhetetlen.

Mint mondta, jelenleg 1300 látássérült gyermek vesz részt a köznevelésben és 440 köznevelési intézmény érintett az oktatásukban. Számos kormányzati intézkedés született az elmúlt években, amely az oktató-nevelő munkát, illetve a látássérült diákok tanulását segíti. Ilyen volt többek között a tankönyvtámogatási rendszer bevezetése, a tankönyvadaptálás finanszírozása, valamint a fejlesztő eszközök beszerzésére kiírt pályázat megjelentetése – hangsúlyozta Kisfaludy László.

Dr. Nagy Sándor, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége elnöke köszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy nagyon fontos, hogy a látássérült emberek megtalálják boldogulásukat a világban és egyenlő eséllyel

induljanak az oktatásban, a közösségi életben, a sportban és a munkában egyaránt. Ahhoz, hogy művelt, megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező munkavállalókká váljanak, elengedhetetlen feltétel, hogy az oktatásban ugyanúgy hozzáférjenek minden tudáshoz, tartalomhoz és eszközhöz, mint ép látású társaik.

Az MVGYOSZ elnöke a problémák között említette, hogy nem minden látássérült tanuló veszi-veheti igénybe a számára elérhető kedvezményeket, sok iskolában nincsenek tapintható módszertani eszközök vagy éppen nincs olyan pedagógus, aki a szaktantárgy ismereteit megfelelő gyógypedagógiai ismeretekkel át tudná adni a látássérült diákoknak. A jövő kilátásai program jelentős eredménye, hogy a projekt weboldala elérhetővé tette a módszertani háttéranyagokat, megteremtette a nyilvánosság és a közvetlen kommunikáció feltételeit, valamint a program során új segédeszközök jöttek létre – zárta beszédét dr. Nagy Sándor.

Németh Orsolya, az MVGYOSZ szakmai vezetője előadásában nemcsak az MVGYOSZ érdekképviselői tevékenységét és a látássérült fiatalok számára nyújtott szolgáltatásait mutatta be, hanem a tanulók szemszögéből – személyes példáján keresztül – ismertette a látássérült diákok integrált oktatásának eredményeit és hiányosságait.

Kiemelte, hogy nem lenne ma itt, és nem lenne a látássérült emberek érdekképviselőjében tevékenykedő szakember, ha nem lettek volna személyes tapasztalatai az integrált oktatásról. Mint mondta, középiskolásként nagy segítséget jelentettek az MVGYOSZ elektronikus tankönyvei, az akkori informatikai csoport által biztosított szoftverek, tanfolyamok, oktató anyagok, valamint a nyaranként megrendezett középiskolai találkozók, ahol más látássérült fiatalokkal is találkozhatott. Természetesen a tudásbővítéshez a Vakok Iskolájától kapott geometriai eszközök és az utazó tanárok által átadott ismeretek is hozzájárultak.

E támogató háttér nélkül jóval nehezebb lett volna a középiskolás tanéveket elvégezni és sikeres érettségi vizsgát tenni – mondta a szakmai vezető, majd azzal folytatta: – „Napjainkban az internet, az elektronikus könyvek, egyes képernyő-felolvasó szoftverrel is hozzáférhető oktatási platformok, a diáktársakkal való online kapcsolattartás lehetőségei sok szempontból megkönnyítik ezt az időszakot.”

Beszéde zárásaként arra hívta fel a figyelmet, hogy a Reál(is) jövő projekt elért eredményei mellett még rengeteg feladat van a látássérült diákok valódi inkluzív oktatásának megteremtéséig, és egyúttal közös gondolkodásra invitálta a résztvevőket.

A projektzáró következő előadója, Rozsmann Éva, a Vakok Általános Iskolája Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményének (EGYMI) gyógypedagógusa osztotta meg gyakorlati tapasztalatait a látássérült tanulók oktatásáról.

Elmondta, az EGYMI forrásintézményként biztosítja a megfelelő szaktudást, tapasztalatot és a szükséges módszertani fejlesztő eszközöket a vak tanulók oktatásához. A rendelkezésükre álló humánerőforrásra építve 5-10 utazó tanár járja az iskolákat, az utazó tanári szolgáltatás a rehabilitációs, a terápiás és az utazó tanári csoport egymást erősítő feladatellátására épül.

A projekttel kapcsolatban elmondta, a honlap megkönnyíti az információk átadását, hiszen az online tartalmak, módszertani segédanyagok földrajzi távolságokat legyőzve váltak elérhetővé a pedagógusok számára.

A projektzáró befejező előadásaként Puskás Anett, az MVGYOSZ ifjúsági referense ismertette a Reál(is) jövő projekt megvalósítását és eredményeit. Felhívta a figyelmet a webfelületről elérhető tudásbázisra és a látássérült fiatalok oktatásának témakörében írt szakdolgozatok, szakkönyvek, szakcikkek gyűjteményére, valamint az MVGYOSZ YouTube-csatornájáról elérhető Reál(is) jövő lejátszási listára, amelyen a projektben megvalósult online kurzusokat találják meg az érdeklődők. A Reál(is) jövő projekt keretében létrejött információs kiadvány itt érhető el.

Az előadásokat követően moderált beszélgetés kezdődött, melyben a hozzászólók a témához kapcsolódó személyes tapasztalataikat osztották meg egymással.

A program zárásaként egyrészt az EGYMI tapintható térképeit próbálhatták ki a résztvevők, másrészt megismerhették az MVGYOSZ segédeszközboltjában elérhető saját fejlesztésű taneszközöket és játékokat.

Hegedűs Katalin kommunikációs munkatárs

Okosmorzsaparty – Friss hírek az IKT eszközök világából

Külső tárolóeszközök csatlakoztatása az iPhone-hoz

Okosmorzsánkban megvizsgáljuk, hogy a Fájlok alkalmazás és más támogatott alkalmazások segítségével hogyan férhetünk hozzá az iPhone-hoz csatlakoztatott külső tárolóeszközökön, például a külső merevlemez-meghajtókon, flash-meghajtókon, SD-kártyákon és egyéb tárolóeszközökön tárolt fájlokhoz.

A Fájlok alkalmazásban új mappákat hozhatunk létre, kivághatjuk, másolhatjuk, beilleszthetjük, áthelyezhetjük és átnevezhetjük a fájlokat és mappákat, valamint fájlokat is rendezhetünk. Az alkalmazás különféle fájlrendszereket támogat, beleértve az APFS, ExFAT, FAT32, HSF+ fájlokat.

Csatlakoztassuk az USB-meghajtót vagy az SD-kártyaolvasót az iPhone-on lévő töltőcsatlakozóhoz egy kompatibilis csatlakozó vagy adapter segítségével.

Elképzelhető, hogy Lightning–USB-kameraadaptert, Lightning–USB 3 kameraadaptert vagy Lightning–SD-kártyaolvasót kell használnunk (ezeket külön lehet megvásárolni).

Megjegyzés: Az USB-meghajtó csak egy adatpartícióval rendelkezhet, és ennek FAT, FAT32, exFAT (FAT64) vagy APFS formázásúnak kell lennie. Az USB-meghajtó formázásának módosításához használjunk Mac gépet vagy PC számítógépet.

SD-memóriakártya behelyezése a kártyaolvasóba

Ne erőltessük a kártyát az olvasó nyílásába; a kártya kizárólag egyféle módon csatlakoztatható.

Megjegyzés: A memóriakártyán lévő fotókat és videókat lehetőség van közvetlenül a Fotók alkalmazásba importálni.

A meghajtó vagy a memóriakártya tartalmának megtekintése

Egy támogatott applikációban (pl. az iOS rendszer alapértelmezett fájlkezelő alkalmazásában) megtekinthetjük a képeket, dokumentumokat, zenéket és más egyéb fájlokat.

Nyissuk meg az iOS rendszer Fájlok alkalmazását a Főképernyőről. Navigáljunk vagy érintsük meg a képernyő alsó részén a lapsávot, majd jelöljük ki koppintással a Böngészés lapot. A bal oldali listában jelöljük ki a külső adathordozót, majd koppintsunk az eszköz nevére a Helyek alatt. Ha a Helyek lehetőség nem látható, akkor navigáljunk vissza, vagy érintsük meg újra a Böngészés lapot és koppintsunk rá ismét.

A meghajtó vagy a kártyaolvasó leválasztása

Zárjuk be azt a támogatott fájlkezelő alkalmazást, amelyet használtunk a fájlok mozgatására.

Távolítsuk el az iPhone-on lévő töltőcsatlakozóból azt az eszközt, amelyet használtunk a fájlok átvitelére vagy mentésére.

Megjegyzés: A Lightning–USB 3 kameraadapterhez USB hálózati adapter csatlakoztatható. Ezáltal nagyobb energiaigényű USB-eszközöket, például külső merevlemezeket is csatlakoztathatunk az iPhone-hoz.

Minden más külsőleg csatlakoztatott adathordozóval hasonlóképpen járunk el, ha az iPhone-unk tartalmát módosítani szeretnénk.

Egyes külső csatlakoztatású eszközök biztonsági mentést tesznek lehetővé a Kontaktokról, a Képekről és más egyéb fájlokról.

A készülékünk képességeit bővíthetjük további eszközökkel is. Vannak olyan Lightning – USB csatlakoztatási ponttal ellátott eszközök melyek egyik vége az okos telefonba helyezhető és a másik végén az USB-nek köszönhetően a rámentett fájlok, dokumentumok, vagy képek a porton keresztül számítógépre áthelyezhetők. Így tárhelyet szabadíthatunk fel iPhone készü-

lékünkön, vagy éppen fordítva, a számítógépről fájlok, dokumentumok helyezhetők át az iPhone belső tárhelyére egy alkalmazás segítségével.

Erre a célra egy kiválóan használható termék a „SanDisk iXpand Flash Drive Go”, amelyet kényelmes kulcstartónyílásával bárhová magunkkal vihetünk, hogy helyet szabadítsunk fel iPhone készülékünkön.

A csatlakoztatott pendrive automatikusan biztonsági mentést készít a fotókról, videókról és kontaktokról, így biztosak lehetünk benne, hogy emlékeink és kapcsolattartási adataink nem vesznek el. Amint a fájlok az iXpand Drive-on vannak, a nagy sebességű USB 3.0 csatlakozót használva könnyedén átvihetjük őket a számítógépünkre. A pendrive jelszóvédő szoftverrel ellátott, amely megvédi az eszközön található érzékeny fájlokat.

Jellemzők:

- Gyors helyfelszabadítás az iPhone-on
- A csatlakoztatott pendrive automatikusan biztonsági mentést készít a fotókról és a videókról
- A videófelvételek közvetlenül a pendrive-ra menthetők
- USB 3.0 csatlakozó a számítógépre történő nagy sebességű fájlátvitelért
- Kettős rendeltetésű visszahajtható kialakítás, amely megvédi a csatlakozókat, és kulcstartónyílást biztosít a könnyű hordozhatóság érdekében
- Csatlakozók: Lightning, USB
- Memóriakártya: Memory Stick Duo
- Áramforrás: USB.

Mali Attila

Indonéziában jártam 3. rész

Azért az igazi Indonéziát nem sikerült megismernem. Legalábbis a lányom mindig mindenütt zsúfoltságról, koszról beszélt, de én vagy nem vettem észre, vagy nem vittek olyan helyekre. A forgalom valóban nagyon erős, lámpák helyett inkább fekvőrendőrt alkalmaznak. Az utcák szélesek, az autók nagyok, magasak és szélesek. Rengeteg a motoros, akik jobbról-balról, sokszor életveszélyesen előzgetnek. A városban magas házak nincsenek, legtöbb a kétszintes lakóház. Szerintem elég gyakran lehet itt földrengés, ugyanis éjszakánként, amikor nem tudtam aludni, gyenge imbolygásfélét éreztem. Bár ez a vőm szerint a hosszú repülő és hajóút miatt volt csak. Néhány 5-6 szintes hotel töri csak meg az egyhangúságot. Nem régi az egész település, történelme szinte nincs. 40 évvel ezelőtt Batam még csak egy jelentéktelen halászfalucska volt. Sok az építkezés, elsősorban iparváros. Vámszabad terület, olcsó a helyi munkaerő, de rengeteg a kínai is. Egy körülbelül fél Kisalföldnyi területen másfél millió ember él. Nem tudtam meg tapasztalni, hogy hol élnek, de a neten is ennyiről írnak.

Jártunk bevásárlóközpontban is, ugyanis kiderült, hogy az otthon már kidobásra ítélt papucsomat pakoltam be tévedésből, és ráadásul a tartaléknak eltett szandálom sem bírta a nedvességet és felmondta a szolgálatot. Itt csak lábujjközes papucsokat lehet venni, kénytelen vagyok megbarátkozni vele. Majd csak nyáron fogom viselni, amikor nem kell zoknit hordani.

Jártunk még népművészeti boltban is, ahol minden fából készül. Lehet itt kapni az edényalátétől a pénztárcáig, a masszírozógurigától a piperetáskáig mindent. Azért lehetett kapni kézzel festett, illetve batikolt ingeket, ruhákat, terítőket is. A különböző kifőzdék, éttermek kérésre dobozolják az ételt, el lehet vinni, de ott is elfogyasztható. Általában egy étterem csak néhány fajta ételt készít. Eléggé gusztusosnak és célszerűnek tartottam azt a csomagolásmódot, amit alkalmaztak. Ittam például avokádóitalt, ami eléggé kellemes ízű, de körülbelül olyan állagú, mint a kocsonya a teljes megdermedés előtt. A mangószörpjük iszonyatosan édes volt, azt nem szerettem. Viszont megszerettem a tejes teát, úgy, ahogy Kata készíti. Tejből ugyanis nagyon kevés van, és így egy kicsit be is csapják magukat. Aztán ami még nagyon tetszett, az a diós kenyér. Olyan, mint nálunk a különböző magos kenyerek, csak darabolt dióval készül. Erre avokádókrémet kenve isteni étket kapunk.

Tudnám még folytatni, biztosan sok minden kimaradt, de valahogy be kell zárni a szózsákomat. Elérkezett az utolsó nap is. Előtte lányom bevásárolta azokat a dolgokat, amiket ajándékba hoztam az itthon maradottaknak és összepakoltam. Hazaküldtek egy csomó olyan könyvet, amit már többször is kiolvastak az elmúlt egy esztendő alatt, és most már ott volt az utánpótlás. Hanna feltétlenül meghagyta, hogy felébresszem ám, amikor indulok, mert el akar búcsúzni tőlem. Nem is tudom miért, de egész éjszaka nem bírtam elaludni. Hajnali négykor kellett kelnem. Előtte egy negyed órával jött rám az álmoság, akkor meg már inkább felkeltem, nehogy elaludjak. Ott ültem a kislány matraca mellett a földön, és könnyeimmel küszködve hallgattam a kiscsaj szuszogását. Végül is csak felkeltettem. Puszik, ölelések, búcsú. Lányom is a könnyeit törölgette. Ötkor jött a taxi, ami elvitt engem és a vőmet a hajóállomásra. Böven időben érkeztünk, egyetlen ablaknál sem volt senki, aki foglalkozott volna a kiléptetéssel, jegyárusítással. 20 perccel az indulás előtt kezdték csak el a munkát. Ebből adódóan aztán 20 perc késéssel indulunk. Erre még rátett egy lapáttal az, hogy apály volt, és ilyenkor sokkal nehezkesebb a kihajózás. Ráadásul még egy másik hajó meg is előzött minket, és annak a farvizén hajózva tudtunk csak haladni. Az egyébként 75 perces út két teljes óra hosszat tartott. Hatkor kellett volna indulnia a hajónak, és 7 15-re kellett volna Szingapúrba érkeznie, ami ott már 8 15-öt jelent, mert más időzónába esik. E helyett, mire kikeveredtünk a hajóból, átestünk a határátlépési procedúrán, már 9 óra 30 is elmúlt. Vőm ugyan megkönnyebbült, de méretes bőröndöt húzva, hátizsákkal a hátán, én szintén a saját zsákomat cipelve, az ő karját fogva botommal kaszálva rohantunk a hajóálló-

máson. Taxival rohanás a reptérre, hisz 10 30-kor indul a gépem.

Nem sok esélyem volt, hogy elérem. Titokban már örültem a gyerekek örömeinek, hogy ott kell maradnom még egy ideig. De szertefoszlott az ábránd, mert az információs pultnál közölték, hogy az a rengeteg ember még mindig becsekkolásra vár, késve fog indulni a gép. Engem viszonylag gyorsan felraktak a gépre. Az elhelyezés, fogadtatás ugyanaz, mint korábban, szinte már rutinból ment. 1 óra 20 perces késéssel indult a gép, de biztosan nagyon gyorsan ment, mert még egy fél órával korábban is érkeztünk Dubaiba a megadott időnél. Ezen az útszakaszon elég sokat aludtam, hisz az éjszakát kihagytam. A Dubai repterén eltöltött idő egy kicsit hosszúnak tűnt, főleg azért, mert egy időre nem éreztem magam körül senkit. Ugyanis megszólalt az imára szólító hang, és attól kezdve egy ideig megállt az élet, mindenki elcsendesedett, úgy tűnt, mintha nem is lenne ott senki. De utána kérésre még a telefonomat is feltöltötték. Rövidesen készülődhettem az újabb felszállásra, és a gépen kellemes meglepetés fogadott. Egy erdélyi magyar kislány volt az egyik stewardess. Gyakran odajött hozzám beszélgetni, pedig nem is az én placcomra volt beosztva. Bécsbe érkezve aranyosan elbúcsúzott tőlem. Ahogy letették a gépet a földre, azonnal hívtam az unokaöcsémet, hogy földet értem, jöhet értem. Ő Bécstől 40 kilométerre dolgozik egy étteremben, és akkoriban járt le a munkaideje. Így őt kértem meg a hazaszállításomra, hisz úgyis jött haza Győrbe. A határátlépési procedúrák, poggyászfelvétel után a reptéri segítő kitolt az érkezési csarnokba. Miután elmondatam vele, hogy hol is vagyok tulajdonképpen, mit mondjak a telefonba, ha kérdezi az unokaöcsém, hogy merre vagyok, otthagytam magamra. Egy fél óras várakozás után már ott is volt értem, és repített haza. Éjszaka egy óra volt, mire hazaértem. Még hajnali 3-ig pakoláztam, az átnedvesedett, bebüdösödött ruhákat el kellett rendezni, meg szeretek mindent a helyén tudni. Végre eljutottam a fürdésig. Na, ez volt ám a hidegzuhany! A szó legszorosabb értelmében. Ugyanis nem volt meleg víz. Gondoltam, sebaj, biztosan elfelejtettem kinyitni a gázcsapot. Megtettem, gáz ég, melegvíz sehol. Vártam, sokat vártam. Gáz elaludt, melegvíz sehol. Leesett a tantusz. Csak a szokásos évenkénti tisztítás fogja megoldani a dolgot. Már reggel nyolckor a gázost hívtam. Nem jön ki, amíg az egyébként beépített szekrényemet szét nem szedetem, mert nem fér hozzá a kazánhoz, ő nem szedi le, mert tavaly megégette a potlámpával a kezét, egy hét táppénz lett a vége. Kerestem az asztalost, jött, leszerelte. Kértem, alakítsa át, ne legyen ebből mindig gond. Nem teszi, inkább minden évben eljön, leszereli és visszaszereli. Közben más gázost is keresgéltem, de speciális kazán lévén, csak két szerelő jöhetett számításba. A lényeg, hogy szerdán már volt melegvizem, pénteken már a fürdőszobaszekrényem is a helyére került. Fűszerezte az itthoni fogadtatást, hogy a megrendelt ebédemet sem hozták meg. Telefonálgatás után intézkedett a gondozási központ vezetője, hogy dobozban hozzanak kaját,

mert éthordójuk most nincs. De miért nincs? Mert a nagyokosok, annak ellenére, hogy én már péntekre, az elutazásom napjára nem kértem ebédet, mégis odahozták, ami melleleg másfél hétig ott bűdösödött az ajtóm előtt. Mindez annak ellenére, hogy elutazásom előtti estén beszéltem a szomszéddal, hogy ha mégis hoznának ebédet, mert már máskor is előfordult ilyen, akkor vigyék be, egyék meg az egészségemre, csak az éthordót tegyék ki tisztán. Nem tették. Inkább elszagolgatták annyi időn keresztül.

De én itt most abbahagyom, mert a jövő héten sem lesz vége a beszámolómnak. Meg aztán arra is kell gondolnom, hogy kinek van annyi ideje, hogy ezt a regényt elolvassa.

A rövid lényeg, hogy jó volt, szép volt, rövid volt. Örülök, hogy sikerrel megjártam ezt a nagy utat. Puszi a csapatnak, és még egyszer köszönet minden biztatásért, az aggódó szeretetért.

Ilike
Győri Sándorné

Ügyvezető a sorstársak szolgálatában – Interjú Hulimai Jánossal

János látóként nőtt fel. Majd újra kellett terveznie az életét, miután egy betegség miatt látássérültté vált.

Hulimai János a Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének az alelnöke, emellett az egyesület vezetősége által létrehozott Humilis Vision Nonprofit Kft ügyvezetője, valamint masszörként is dolgozik a megyei egyesületnél. Munkáját a sorstársai szolgálatában végzi.

Következzék egy beszélgetés Hulimai Jánossal, íme.

Zana Anita: Mikor elkezdett romlani a látásod, biztossá vált, hogy az életed mindenképpen megváltozik. Hogyan folytattad ezután?

Hulimai János: Egy nehéz időszak volt, főleg, hogy ekkor 35 éves voltam. Korábban klíma és- hűtőgép szerelőként dolgoztam, és ezt a munkát a szemem romlása miatt már nem tudtam tovább végezni. Szerencsére akkoriban az egyesületünk jogelődje indított egy masszörtanfolyamot kimondottan látássérülteknek, amit sikeresen elvégeztem.

Z. A.: Ezt követően hol kezdted el dolgozni?

H. J.: A Teljes Életért Nonprofit Kft-nél kezdtem dolgozni, immár masszörként. Közben tovább is képeztem magam ezen a területen.

Z. A.: A Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesületének hosszú évek óta vagy az alelnöke, egyben dolgozója is. Hogyan alakult ez így?

H. J.: Mindig is fontos volt számomra, hogy a sorstársaimért dolgozhassak, és nagy öröömre ezt itt, az egyesületnél meg is tehetem. Alelnökként a

második ciklusomat töltöm. Masszőrként pedig 2014 óta dolgozom itt. Elnökasszonyunk, Pesti Zoltánné Marcsi hívó szavára váltottam munkahelyet.

Z. A.: Masszőrként milyen új kihívásokkal kell megküzdened most?

H. J.: A koronavírus-járvány ezt az iparágat nagyon hátrányosan érintette. Az emberek többsége fél. Nem nagyon járnak masszázusra. A legfontosabb feladatom, hogy a régi vendégeimet visszacsábítsam, valamint a vendégkörömet bővítsem. Mind a kettő elég nehéz feladat, de dolgozom rajta.

Z. A.: Tavaly az egyesület vezetősége létrehozta a Humilis Vision Nonprofit Kft-t, amelynek az ügyvezetője vagy. Milyen céllal alapították ezt a céget?

H. J.: Elsődleges célunk, hogy a megyében élő megváltozott munkaképességű személyeknek munkát adjunk, és megélhetést biztosítsunk. Jelenleg könyveléssel és nyomdaipari termékek előállításával foglalkozunk. A jövőben a nonprofit kft profilját szeretnénk bővíteni call centeres munkák irányába.

Z. A.: Elég sokat beszéltünk a munkáról, a szakmai terveidről. Magánemberként milyen terveid vannak még az életben?

H. J.: Van három unokám, szeretném megérni, hogy ők felnőjenek. Szabadidőmben pedig szeretnék sokat utazni az elkövetkező években, néhány országot felfedezni, bejárni.

Zana Anita, JNSZMVAKOK

A bakonyi lankáktól a Kisalföldig

Rövid beszámoló a Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete Turista Szakosztálya által szervezett háromnapos buszos kirándulásról

Útvonala: Budapest – Zirc – Ganna – Sopron – Celldömök – Egyházashetye – Budapest

Időpontja: 2021. augusztus 27-29.

Kirándulásunk első állomásaként Zircen egy kellemes és felüdítő sétát tettünk a – ciszterci apátság műemléki környezetében található – angolkert stílusban létesült parkban, mely hazánk legmagasabb fekvésű fás gyűjteménye, s országos jelentőségű védett természeti terület. Megcsodálhattuk az arborétum területén található számtalan lombhullató- és örökzöld fafajtát, élvezhettük a kellemes halastó körüli mikroklímát és a pompás madárcsicsergést.

Kis pihenő után – utunkat folytatva – eljutottunk Gannára, mely régi Árpád-kori település, s ott részletes betekintést kaptunk helyi vezetőnkől a gannai Szent Kereszt Felmagasztalása templom történetébe, s a hatalmas mauzóleumára, mely az Esterházyak végső nyughelyéül szolgál. E templom a római Pantheon kicsinyített mása.

A nap zárásaként a soproni szálláshelyre, a festői Lőverek lábánál található Hotel Sziesztába érkeztünk meg, kipihenni a mai napon is kapott sok élményt.

Második napon Sopron óvárosi részét sétáltuk végig, s kultúr-bonbonként sikerült bebocsáttatást nyernünk az Új utcai Ó-Zsinagógába is, ahol tömör betekintést kaptunk a korabeli helyi vallásgyakorlásba, a szigorú szabályokba és a tisztálkodási gyakorlatukba is. Végezetül a vállalkozóbb kedvűek a Tűztornyot is megmászhatták, majd a délután folyamán – szabadprogram keretében – ismerkedhettünk tovább a város kulináris- és építészeti szépségeivel is. A napi fáradoalmakat pedig akár a szálloda fürdő részlegében is megbeszélhettük lazításképpen.

A harmadik napon pedig először Celldömölk volt úticélunk, ahol a templom, a kolostor és kálvária együttese a magyarországi barokk zarándoklatok és az ehhez kapcsolódó bencés szerzetesség egyik legjellegzetesebb emlékcsoportja. Helyi vezetőnk – Katalin asszony – maximális lelkesedéssel, hozzá-

értéssel és tárgyi ismerettel vezetett végig a templom összes látványosságán, s kiállított tárgyak ismertetésén, melyek közül jó néhányat látássérült sorstársaink tapintással is megismerhettek és sok érdekességet megtudhattak hozzájuk kapcsolódóan is.

Záró programként pedig Egyházashetyén látogattuk meg Berzsenyi Dániel szülőházát, mely ma emlékmúzeum, ahol jó néhány részletet tudhattunk meg Berzsenyi (lázadásoktól sem mentes) életpályájáról, munkásságáról, s az emlékházban kiállított írott emlékekkel és használati tárgyakkal mélyebb ismereteket szereztünk híres költőnkéről.

Egyúttal köszönetet kell mondanunk a kirándulást szervezőknek, Hirth Ignácnak, a szakosztály vezetőjeként végzett előkészületi munkájáért s a tartalmas program összeállításáért. A dolgozóknak, Gábornak, a busz vezetőjének, illetve Németi Zsolt turistatársunknak az áldozatos munkájáért, aki az általa összegyűjtött igencsak részletes tudásanyag átadásával ismereteinket is bővítette. Végül, de nem utolsó sorban megjegyzendő, hogy ez idő alatt az időjárás is zömmel kegyes volt hozzánk, s remek kirándulóidővel ajándékozott meg minket.

Bencze Gábor, az Egyesület Turista Szakosztályának tagja

Kósa Ádám lelkes posztja a VGYKE-ről

Nagy megtiszteltetés érte a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesületét (VGYKE) a közelmúltban. Kósa Ádám EP-képviselő

ugyanis bő fél oldalon adott hangot lelkesedésének abban a posztban, amelyet saját Facebook-oldalán tett közzé augusztus 30-án.

Kósa Ádám nevével leginkább akkor szoktunk találkozni, amikor valamilyen tervezetről vagy már elért sikerről tudósítja olvasóit. Ő ugyanis az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottságának tagja, és e fórumon is küzd a magyar fogyatékos emberek érdekeiért Strasbourgban és Brüsszelben. Az írás apropója az a rövidfilm, amelyet nem sokkal azelőtt jelentetett meg a VGYKE, s amelynek címe: „Legyen minden diplomás látássérült embernek munkája!”. Kósa Ádám maga is közölte a film linkjét (<https://www.youtube.com/watch?v=RXx-c6CvLIM>), és ekképpen méltatta a látottakat:

- Honlapszerkesztési, korrektori, ügyfélszolgálati tevékenységet látnak el, illetve rehabilitációs tanácsadással foglalkoznak diplomás vakok! Ők már megtalálták a helyüket.

- Nem csoda, hanem valóság: okostelefonok, illetve egyéb IT-eszközök segítségével már nemlátóként is sokféle feladatot el tud végezni egy ember. Az Európai Parlamentben is vannak kollégáim, akik a munkavégzés során hasonló eszközöket használnak. Igaz, a munkáltató nyitottsága, illetve a munkavállaló akarata és képzettsége kulcsfontosságú!

- Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Szociálpolitikai Innovációs Közhasznú Nonprofit Kft. támogatásával megvalósult „AC-DC Találd meg a helyed!” nevet viselő projekt a diplomás látássérültek nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedését segíti.

- Segítsük egymást jó példákkal, melyekből mindannyian tanulhatunk és másokat is motiválhatunk!

Hajrá, VGYKE!

Mindehhez pedig egy kézzel írt szöveget is fűzött, csupa nagybetűvel: **DIPLOMÁS VAKOK, AKIK MÁR MEGTALÁLTÁK A HELYÜKET!**

Gy. Dobos Mariann

Gödöllőn jártam

A Covid járvány harmadik hulláma és az esedékes negyedik hullám között, augusztus 24-25-én sikerült megvalósítani a 47. évi évfolyam-találkozót. 1994 óta – a tavalyi, Covid19 miatt kihagyott kivételével – évente találkozunk a Kertészeti Egyetem Tartósítóiipari karán elsőként végzetek. Az idei összejövetelekre a két Kati szervezésében, Gödöllő városában, Carp-love Horgász és Pihenő Parkban került sor.

Augusztus 24-én Karcsi és Marika jöttek értem és feleségemért kocsival. A BAH csomóponttól az Istenhegyre jutás apró nehézségei ellenére a megbeszélte időre sikerült megérkezniük a lakásunkat is magába foglaló épület elé. Mivel a Karcsi mobilját az Apor Vilmos Téren sikerült elérnem – párommal időben értünk a leparkoló kocsijukhoz. Némi navigálási segítség a BAH csomó pontig, majd sofőrünk az M7-s illetve az M0-s utak segítségével kerülte ki a főváros felújítások, karbantartások okozta torlódásait. Kellemes időben, egyenletes tempóban autóztunk úti célunkig.

A manapság 32 000 lakosú városról

Gödöllő (szlovákul: Jedľovo, németül: Getterle) város a budapesti agglomerációban, Pest megyében, a Gödöllői járás székhelye. Budapesttől 30 kilométerre északkeletre található, a Gödöllői-dombságban, a Rákospatak völgyében terül el. Legismertebb nevezetességei a Grassalkovich-kastély és a Szent István Egyetem. A város szülötte Török Ignác honvéd tábornok.

Gödöllőt 1349-ben említik először I. Lajos egyik adománylevelében. A település neve Gudulleu, Gudullur, Gödöle, Gedellő alakban fordul elő a korai oklevelekben, 1868-ban nyerte el hivatalosan a Gödöllő elnevezést. A török hódoltság idején teljesen elpusztult, később újra benépesült.

Hamvay Ferenc volt az első földesúr, aki Gödöllőn is lakott a központban 1662-ben fölépített kúriájában, amely ma a Városi Múzeumnak és a Városi Mozinak ad helyet.

A 18. században földesura, a labanc Habsburg tisztviselő, magyarbarátnak nem mondható Grassalkovich Antal birtokai központjává tette a települést. Ő építtette a kastélyt a református templom felhasználásával. A mai város műemlékeinek jó része Grassalkovich korából származik. 1763-ban mezőváros lett. Vásárai és földrajzi fekvése okán központja volt a környéknek, átmenő terület az Alföld és a Felvidék között. 1841-ben a Grassalkovich család kihalt, így a Viczay család örökölte a birtokokat, rövid idő múlva már a Sina családot találjuk a település földesuraként, végül egy belga bank tulajdonába került.

Az 1848-as szabadságharc idején a kastély Windisch-Grätz szálláshelye volt, majd az isaszegi csata után Kossuth Lajos főhadiszállása. Kossuth itt fogalmazta a Függetlenségi Nyilatkozatot.

A kiegyezés után a magyar állam visszavásárolta az uradalmat a tulajdonos belga banktól, és koronázási ajándékként állandó használatra felajánlották az éppen uralkodó család számára, mely akkor éppen I. Ferenc József és Erzsébet királyné („Sissi”) volt. A kastély a királyi család egyik kedvenc nyaralóhelyévé vált, több nyarat is itt töltöttek el, Erzsébet királynénak pedig állítólag a kedvenc nyaralóhelye volt.

A kiemelt királyi figyelem gyors fejlődést biztosított. Kiépült a vasúti kapcsolat, 1884-ben pedig nagyközség lett. 1911 óta Gödöllőt HÉV-vonal is összeköti Budapesttel. Érdekessége ennek a vonalnak, hogy azóta is fordított közlekedési rend van érvényben, azaz a vonatok a menetirány szerinti bal oldalon közlekednek.

Az első világháború végén IV. Károly király itt értesült az Osztrák-Magyar Monarchia összeomlásáról. 1919-ben Stromfeld Aurél – a Tanácsköztársaság Vörös Hadseregének vezérkari főnöke – a kastélyban rendezte be főhadiszállását. A két világháború közt a település Horthy Miklós rezidenciája. 1933-ban a város adott otthont a fiú cserkészek világtalálkozásának, a dzsemborinak.

A második világháború után mezőgazdasági központtá fejlődik. A Grassalkovich-kastély egy része szovjet laktanya lett, másik részébe a Fővárosi Tanács Szociális Otthonát költöztették. 1950-ben ide telepítik az Agrártudományi Egyetemet (később más egyetemekkel, főiskolákkal egyesítik Szent István Egyetem néven). Az iparosítás és az új munkahelyek teremtése következtében az 1960-as évekre megugrott a lakosság létszáma. Ekkor épültek az első lakótelepek. 1965-ben hozzácsatolták Máriabesnyőt, így Gödöllő 1966. január 1. óta város. A várossá nyilvánítás után felgyorsult a település szocialista várossá fejlesztése. Az 1970-es évek végén épültek a mai belváros képét meghatározó panelháztömbök. Napjainkban 32000 lakos lakja a várost.

A 2011-es magyar EU elnökség idején az informális miniszteri értekezletek többségét a Gödöllői Királyi Kastélyban rendezték.

Honfoglalás és ebéd

Némi bolyongás után Berci ez alkalomra készített térképe segítségével megtaláltuk a rendezvény helyszínét, a Carp-Love Horgász és Pihenő Parkot. Kati, Berci és Tünde fogadott minket. Nekem és páromnak megmutatta Kati a telep közepéhez legközelebb eső faházat és átadta ennek a hetes sorszámot viselő faháznak a kulcsát. A bejáráshoz kétfokú falépcső vezetett. A külső ajtó volt kulccsal zárható, míg a belső ajtót szemérvödör támasztotta levegőztetés végett. Belépve a kettős ajtón, jobbra lévő sarokban kis asztal, rajta televízió. A bejáratnál állva: szemben asztal székekkel. A jobb oldali falon 2 szobaajtó, szobánként 2 ágygal, balra a fürdőszoba. Nejemmel a hátrébb lévő helységet választottuk: belépve a szobaajtón balra tolóajtós

szekrény, mely teljes szélességében akasztós volt felül egy polccal. Fél méteres részt követően két fekhely, közte egy éjjeli szekrény, felette fej magasságban ablak. A fürdőszoba felé közelítve vigyázni kellett a fejünkre, mert az előszoba-társalkodó helységben volt a bojler. A fürdőszobába jutva a következők fogadták a vendéget: középen a WC, tőle jobbra zuhanyfülke, balra mosdó. Mind a szobában, mind a fürdőszobában egy túlsúlyos embernek nem ártott meggondolnia minden mozdulatát ...

Lassan gyülekeztek az évfolyamtársak, előkerültek a borok és pálinkák, fél egykor elfoglalhattuk helyünket a rendezvényteremben. A feleségem annyira dicsérte az ünnepélyes külsőt, mondván esküvőt lehet rendezni. Meg is jegyeztem – nem kívánok nősülni ...

A menü gulyásleves máglyarakással. Az első fogás annyira ízlett nekem, hogy repetáztam belőle. Ezután a társaság nagyobb része 14 órára a Kastélyba ment, én ebéd utáni szundikálás végett ágyikóba mentem, nejem negyedmagával jóízű társalgást bonyolított.

Gödöllői Királyi Kastély

A város legismertebb nevezetessége a Grassalkovich-kastély, vagy más néven a Gödöllői Királyi Kastély. Mayerhoffer András építőmester 1735-öt követően kapott megbízást a kastély megépítésére, amely később több bővítésen is keresztülment. Mai formáját a 19. század végére nyerte el. A Grassalkovich család férfi ágának kihalása után több tulajdonosa is volt a kastélynak, végül a kiegyezés után 1867-ben királyi pihenő rezidenciának jelölték ki. A két világháború között a kastélyt Horthy Miklós kormányzó számára rendezték be. 1945 után megkezdődött a kastély fokozatos pusztulása. Az épület egy részében szovjet és magyar katonák laktanyáját alakították ki, más részében szociális otthont, szükséglakásokat létesítettek, a parkot pedig felszabdalták. Az első műemlékvédelmi munkálatok 1986-ban kezdődtek meg. 1990-ben a szovjet katonák elhagyták a kastélyt, a szociális otthon más épületbe költözött. Rövidesen elkészült az egyik szárny, illetve a főépület homlokzatának és tetőszerkezetének a felújítása. Napjainkban közel 1000 négyzetméteres területen, 23 szobában tekinthető meg a kastélymúzeum, teljesen helyreállított belső terekkel. Számos különböző méretű díszterem áll rendelkezésre a különböző rendezvények megtartásához.

A kastélytemplom helyén eredetileg a község református temploma állt, amelyet a kastély építésekor elbontottak, hogy megépíthessék a kastély katolikus templomát. Felszentelésére 1749. május 16-án került sor.

Erzsébet királyné halálát követően az országban több mint száz ligetet létesítettek. A gödöllői Erzsébet-park az első között létesült, 1898 novemberében. A fasorokkal övezett sétány végén 1901. május 19-én leplezték le az Erzsébet-szobrot, amelyet Róna József szobrászművész készített.

Egyéni beszámolók, vacsora, zenés táncos est

Az ebéd utáni alvásból a magamhoz térést segítette a horgásztelep boltjában elfogyasztott viszonylag erős presszókávé. A szabadban, napsütésben és jó levegőn javában dült a beszélgetés hörpintgetve az évfolyamtársak által biztosított borokból. Így aztán a tervezett fél ötös programpont, vagyis amikor mindenki elmesélhette, hogy mi történt vele az elmúlt 2-3 évben, öt óra után kezdődhetett. Jókedvűen beszédesek voltak a megszólalók, egy-egy vidám történettel fűszerezett beszámolókat hallgatva jól érezte magát a publikum. Végül három gyertya meggyújtásával, felállva emlékeztünk meg az égi tanteremben gyülekező társainkról.

Következett a vacsora: svéd asztal kínálta többek között a harcsa pörköltet sztrapacskával, rántott csibemellet sült zöldséggel, majonézes krumplival, de volt kétféle saláta és somlói galuska is. Az évfolyamtársak biztosította bor-kínálat egész este állta a sarat.

Élő zene próbálta táncra csábítani a jóllakott értelmiséget, de csak házigazdánk ropta a táncot párjával és szégyenszemre a férfinemnek – Pannika és Vera táncolt egymással. Kilenc óra magasságában elindultak hazafelé azok a társaink, akik nem kértek szállást helyben, illetve az egyetemi kollégiumban. A többiek 11 óra után bontottak asztalt és tértek nyugovóra.

Reggeli és ami utána történt

A hét órára állított vekker ezúttal munka nélküli lett: öt perccel a csörgés előtt már felébredtünk és végeztük az ilyenkor szokásos tevékenységeket. Ami sajnos rendkívüli volt: szétcsúszott a sztóma zacskóm és a nagy gyűjtőzacskót összekötő vezeték és a kivezető csap, eláztatva egy kissé a nyári nadrágomat. Mint egyik évfolyamtárs megjegyezte: leöntötte magát a Miklós ... Na persze, belülről ... Mire autóba szálltunk alig észrevehetőre száradt a baleset következménye.

Reggelire befaltam 4 szendvicset, 2 mákos süteményt, előtte utána nescafé-s kávé. Amíg kiegyenlítettük a szállás díját, én még elfogyasztottam egy presszó kávé. Szobánkba érve még elvégeztünk egy sztómazsák és gyűjtőzsák cserét, hogy nagyobb biztonsággal történjen hazautazásunk.

Az étteremnél már várt ránk Berci, aki Klárikával és Joczival együtt vitt a városközpontba. Átadtuk a ház kulcsát Editnek – ő a következő programig még a ház másik szobájában készült a távozásra. Klárikáék fiuk családját mentek meglátogatni, mi a párommal a vasútállomás közelében szálltunk ki a kocsiból. Elbúcsúzva a többiektől az utascarnok felé vettük az irányt. A menetrendkijelző jelezte, hogy a Keleti pályaudvarra 10 percen belül egy IR azaz interrégiós vonat indul a második vágányról. A pénztárban megérdeklődtük, hogy szükséges-e helyjegy, majd a nemleges választ követően a lépcsőkön keresztül igyekeztünk a peronra. Sajnos a lift nem működött – ezért kellett lépcsőznünk, de felfelé haladva egy utastárs kikapta Eszter kezéből a

bőröndöt és a lépcső tetején letette a földre. Ugyancsak figyelmes útitárs tette fel illetve vette le csomagunkat a csomagtartóról. Egy megállással 30 perc alatt értünk a fővárosba. Tömegközlekedéssel a Széll Kálmán téri metróról buszra való átszállással jutottunk haza, 11 óra után egy-kép perccel lépünk lakásunkba.

Ez idő tájt értek lelkes évfolyam társaink az aznapi program helyszínére. Az asszonynevű Kati meghívott mindenkit egy kenyérlángosra. Miközben a vagy 20 féle ízesítésű kenyérlángosból mindenki kiválasztotta a neki megfelelő – megcsodálhatták a szakács mutatványát: sütés közben a levegőben fordította meg a tésztát.

A vácrátóti Arborétum

Hivatalos nevén Nemzeti Botanikus kert, amely a Magyar Tudományos Akadémia által fenntartott intézmény 27 hektáros területen.

A vácrátóti az ország legnagyobb botanikus kertje, egyben az élő növények leggazdagabb hazai gyűjteménye. A kertben közel 13 000 növényfajt, illetve -fajta mutatnak be.

Különösen gazdag a fás szárú növények gyűjteménye (3300 fa és cserje).

A sziklakertben megtalálhatók mind a hat flórabirodalom, 25 magashegység virágai.

A rendszertani gyűjtemény közel 90 növény család 2000–2500 virágos növényfajával szemlélteti a növényvilág kialakulásának történetét.

Az üvegházakban a trópusok sajátos növényvilágából: síksági esőerdők (pálmákkal), sivatagok (pozsgás növényekkel), hegyi esőerdők (mohákkal és páfrányfákkal) kapunk ízelítőt.

A séta során a Kertészeti Egyetem egykori diákjai anekdotákkal fűszereztek a látogatást. A több mint 50 éve végzett növénytan tantárgy gyakorlatai és vizsgái még ma is élénken élnek emlékezetünkben.

Befejezésül a megrendelt kenyérlángosokat fogyasztották el a kirándulás tagjai, majd mindenki hazafelé vette útját. Az arborétumnál történekről Tündével folytatott telefonbeszélgetés révén tájékozódtam.

Végszó

Idén is egy jó hangulatú évfolyam találkozón vagyunk túl – melyet ezúton is köszönünk Tóthné Román Katalinnak és Tóth Bertalannak, valamint Aczél Katalinnak.

Természetesen köszönet mindnyájatoknak a nagyszerű hangulatért!

Soltész Miklós

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

AZ OLTÁS MŰKÖDIK, MAGYARORSZÁG MŰKÖDIK.

**Prof. Dr.
Merkely
Béla,**
a Semmelweis
Egyetem rektora

